

انتشارات انصار امام مهدی علیه السلام

پاسخ‌های فقهی

(مسائل متفرقه – جلد ۱)

پاسخ‌های وصی و فرستاده امام مهدی علیه السلام

سید احمد الحسن علیه السلام

گردآوری و تنظیم:

علا سالم

مترجم:

گروه مترجمان انتشارات انصار امام مهدی علیه السلام

نام کتاب	پاسخ‌های فقهی (مسائل متفرقه - جلد ۱)
نویسنده	احمد الحسن رحمته الله
گردآوری و تنظیم	علا سالم
مترجم	گروه مترجمان انتشارات انصار امام مهدی رحمته الله
نوبت انتشار	اول
تاریخ انتشار	۱۳۹۶
کد کتاب	۱/۱۳۰
ویرایش ترجمه	اول

جهت کسب اطلاعات بیشتر در خصوص دعوت مبارك

سید احمد الحسن رحمته الله به تارنماهای زیر مراجعه نماید .

www.almahdyoon.co/ir

www.almahdyoon.co

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فهرست

- پاسخ‌های فقهی (مسائل متفرقه - جلد ۱) ۷
- شعائر حسینی ۱۱
- قسم خوردن به اولیا ۱۵
- مسائل مربوط به نذر و تبرعات ۱۶
- حکومت ظالمان ۱۹
- آنچه به دعوت حق و مخالف آن تعلق دارد ۲۷
- نیکی به پدر و مادر ۳۲
- آنچه به خوردنی‌ها و نوشیدنی‌ها تعلق دارد ۳۵
- استعمال دخانیات، تراشیدن ریش و بعضی از امور مرتبط با مردان ۴۵
- تجارت و برخی از معاملات ۴۸
- برخی شغل‌ها و وظایف ۵۲
- بانک‌ها و وام‌های ربوی ۵۷
- قرارداد بیمه ۶۳
- موسیقی، نقاشی موجودات جاندار و برخی بازی‌ها ۶۵

- ۶۸..... مسائل مربوط به پزشکی و عمل زیبایی
- ۷۱..... اهدای عضو، و تشریح جسد مردگان
- ۷۲..... جلوگیری از بارداری، تلقیح و شیبه‌سازی
- ۷۸..... آرایش زن و بعضی از احکام مخصوص به زن‌ها
- ۸۷..... آنچه به ارث و حقوق مردم تعلق دارد
- ۹۱..... شیء پیدا شده و کودک سرراهی
- ۹۲..... سرقت
- ۹۵..... توبه

پاسخ‌های فقهی

(مسائل متفرقه – جلد ۱)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ الْأَئِمَّةِ وَالْمُهْدِيِّينَ وَسَلَّمَ تَسْلِيمًا

از حارث بن مغیره نصری روایت شده است: به ابو عبدالله علیه السلام عرض کردم: امام قائم علیه السلام با چه چیزی شناخته می‌شود؟ حضرت فرمود: (با سکینه و وقار). عرض کردم: و با چه ایزاری؟ فرمود: (او را با حلال و حرام می‌شناسی، و اینکه مردم به او نیازمندند و او به احدی نیازمند نیست، و سلاح رسول صلی الله علیه و آله خدا نزد او است). گفتم: آیا او جز وصی فرزند وصی خواهد بود؟ فرمود: (جز این نخواهد بود که او وصی و فرزند وصی است).^(۱)

در پرتو این راه آشکار و روشن الهی - که آل محمد علیهم السلام در شناساندن امام قائم علیه السلام تبیین فرموده‌اند - ۱۵۹ پرسشی را که به‌طور معمول بیشتر مردم مبتلابه‌شان می‌باشند به انصار خداوند انصار امام مهدی علیه السلام - تقدیم می‌کنم؛ پرسش‌هایی که در رابطه با احکام فقهی مختلف به سید احمد الحسن علیه السلام ارائه شده و مضمون بیش ترشان در بخش‌ها و جلد‌های متعدد «پاسخ‌های روشنگر بر بستر امواج» و همچنین سایر منابع آمده است؛ از آنجاکه این‌ها پرسش‌های مهمی هستند، مدون کردن این پاسخ‌ها و گنجاندن آن‌ها در این کتاب بسیار مفید می‌باشد. برای وضوح و دسته‌بندی بهتر قدری مرتب‌سازی بر روی این پرسش‌ها انجام دادم.

آقای من، احمد الحسن... هرچند میان ما و شما حائلی تقدیر شده است و روزها در انتظارت به ماه‌ها و سال‌ها منتهی شد، و شما آواره و رانده شدی، اما

لطف و رحمت خود از ما که خطاکارانی تقصیرکار در حق شما آل محمد (علیهم‌السلام) هستیم دریغ نفرمودی؛ جز این نیست که دست ما را بگیری و به راه راست استوار الهی رهنمون سازی و حلال و حرامش را به ما بنمایی، تا حلقهٔ پاکی به ولایت شما تکمیل گردد؛ همان ولایتی که خداوند سبحان عهد و میثاقش را از خلائق گرفته است.

ای پسر رسول خدا! آنچه را از شرع خداوند که با پاسخ دادن به سؤالاتی که بر شما عرضه شده است، برای ما روشن ساختی، گردآوری نمودم، تقدیم پیشگاهتان می‌کنم. سؤالاتی که با تمام قساوت و سنگدلی این روزگار و اهالی اش اقدام به پاسخ دادنشان نمودی؛ احکام و شریعتی که این گونه اراده شده بود که همچون غیبت شما، غایب و پنهان بمانند تا عالمان بی‌عمل زندگانی مردمان را با احکام و دستوراتی که به‌هیچ‌وجه راهی به دین خدا و شرع او ندارند، آکنده گردانند. از خدای سبحان مسألت دارم و امیدوارم که برای بر پا شدن دین و حاکمیتش، شمارا در زمینش تمکین دهد؛ و سپاس و ستایش تنها از آن خداوند، پروردگار جهانیان است.

۱۳ شوال ۱۴۳۲ (۱)

علا

شعائر حسینی

پرسش ۱:

عزاداری، سیاه پوش شدن و غذا دادن در محرم به صورتی که هم اکنون ما انجام می دهیم به خصوص در روز عاشورا- چه حکمی دارد؟ به جای اینکه انسان با دلیل و بر راه راست و درست قدم بردارد.

پاسخ:

هر چیزی که مظلومیت حسین (علیه السلام) را برای مردم بیان کند مستحب و پسندیده، و اجری عظیم در آن است و با اجرترین آن‌ها شناخت و معرفت علت خروج امام حسین (علیه السلام) و بیان آن برای مردم می باشد؛ اینکه حسین (علیه السلام) برای اصلاح امت خروج کرد؛ برای خارج کردن امت از سرگردانی که در آن داخل شده بود، پس از آنکه امت از خواست و اراده خداوند سرپیچی کرد و چنین مقرر داشت که خواست و اراده خودش را به اجرا درآورد؛ امتی که تنصیب خداوند را نپذیرفت و مقرر داشت که خودش (حاکم را) منصوب کند؛ امتی که با سینه‌ای گشاده تنصیب ابوبکر برای عمر را پذیرا شد، و با جزم و قاطعیت تنصیب محمد فرستاده خدا ﷺ برای علی (علیه السلام) - که به امر خداوند سبحان بود- را نپذیرفت؛ همان امتی که کارش به جایی رسید که یزید فرزند میسون (لعنه الله) را خلیفه و جانشین خداوند بر زمینش دانست و حسین فرزند فاطمه (علیها السلام) را خارجی قلمداد کرد؛ همان امتی که سقیفه را به نیکی ستود؛ سقیفه‌ای که منجر به شکستن سینه فاطمه زهرا و اسارت زینب حورا و دختران رسول خدا ﷺ گردید.

قطعاً زنده نگاه داشتن یاد شهادت حسین (علیه السلام) در عاشورای محرم هر سال، احیا

و زنده نگه داشتن دین الهی از زمان نزول آدم علیه السلام است؛ چرا که حسین با خودش قربانی شد تا بگوید: تنها خداوند مالک سلطنت است و او کسی است که خلیفه و جانشینش در زمینش را منصوب می کند: ﴿وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً...﴾ (و چون پروردگارت به فرشتگان گفت: من در زمین خلیفه و جانشینی می گمارم...) و هنگامی که ملائکه اعتراض کردند و ﴿قَالُوا أَتَجْعَلُ فِيهَا مَنْ يُفْسِدُ فِيهَا وَيَسْفِكُ الدِّمَاءَ وَنَحْنُ نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ﴾ (گفتند: آیا کسی را قرار می دهی که در آنجا فساد کند و خون‌ها بریزد و حال آنکه ما به ستایش تو تسبیح می گوئیم و تو را تقدیس می کنیم؟) حق تعالی آنان را پاسخ فرمود: ﴿قَالَ إِنِّي أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ﴾ (گفت: من چیزی می دانم، که شما نمی دانید).^(۱) پس آیا اصحاب سقیفه، علم خداوند سبحان و متعال از آنچه خود توصیف می کنند رادارند تا هر کس را که بخواهند منصوب کنند؟!؟

حسین علیه السلام برای پرچم رسول خدا صلی الله علیه و آله (البيعة لله = بیعت از آن خداوند است) قربانی شد. حسین علیه السلام قربانی شد تا بنای باطل - یعنی حاکمیت مردم - را بشکند و شالوده حق - یعنی حاکمیت خداوند - را بنا کند. پس کسی که حقیقتاً می خواهد یاد عاشورا را زنده کند باید هدف از آن - یعنی حاکمیت خداوند سبحان و متعال - را زنده کند.

پرسش ۲:

شعائر حسینی متعارف در این زمان چه حکمی دارد؟
و در ضمن آن:

الف) سیلی زدن به بدن در حالت عریان؟

پاسخ: اینکه مردها بالاتنه خود را برای سیلی زدن عریان کنند عملی ناشایست است و صحیح، آن است که عریان شدن در هنگام سیلی زدن ترک شود؛ به خصوص در اماکن مخصوص عبادت.

ب) شادی‌ها یا جشن‌های میلاد اهل بیت علیهم السلام که همراه با کف زدن و هلله است و گاهی اوقات از سرودهایی همراه موسیقی استفاده می‌شود؟

پاسخ: دست زدن جایز است اما هلله‌های زنان تنها در حضور زن‌ها جایز و در حضور مردان نامحرم جایز نیست. گوش دادن به موسیقی حرام است.

ج) قمه‌زنی؟

پاسخ: قمه‌زنی به خودی خود اگر فقط جراحی سطحی برای خارج کردن خون باشد و آسیبی به مؤمن نرساند جایز است؛ اما اگر موجب تنفر مردم عامه از اسلام یا باعث طعنه وارد کردن به اسلام شود جایز نیست؛ و این، همان چیزی است که این روزها حاصل می‌شود!

بنابراین کسی که می‌خواهد قمه بزند می‌تواند در خانه و به دور از چشم مردم این کار را انجام دهد و این کار برای او فضیلت بیشتری نیز دارد، تا به این ترتیب عملش خالصانه برای خدا باشد، اگر در عمل به دنبال رضایت خداوند می‌باشد؛ اما کسانی که این عمل را به صورت منظم و دست جمعی و در حضور مردم عامه

-به خصوص مخالفان و غیرمسلمانان- انجام می‌دهند، موجب تنفر و بیزارى مردم از اسلام می‌شوند و به این ترتیب عمل آن‌ها مضرّ می‌باشد.

د) مشعل روشن کردن، طبخ غذا، پیاده رفتن و کارهای دیگر؟

پاسخ: طبخ غذا و خوراک دادن به مردم مستحب است، و پیاده رفتن برای حج، زیارت رسول خدا حضرت محمد ﷺ، امام حسین (علیه السلام) و ائمه (علیهم السلام) مستحب است.

پرسش ۳:

دست زدن در جشن‌ها و میلادهایی که در ولادت ائمه (علیهم السلام) و سایر موارد بر پا می‌شود چه حکمی دارد؟

پاسخ:

جایز است.

پرسش ۴:

نظر سید احمدالحسن دربارهٔ قمه‌زنی در عزاداری چیست؟

پاسخ:

خداوند شمارا توفیق عطا فرماید! بهتر است از آن اجتناب شود؛ حتی اگر ضرر قابل توجهی به جسم وارد نکند.

پرسش ۵:

من از طلبه‌های حوزه هستم، سنی از من گذشته است و خادم منبر شریف حسینی هستم. برای ماه محرم امسال در عراق برای عزاداری مرا دعوت کرده‌اند،

به آنجا بروم یا نه؟ با توجه به اینکه کسانی که مرا دعوت کرده‌اند مؤمن به این دعوت حق نیستند.

پاسخ:

می‌توانی برای عزاداری و انتشار حق بروی؛ مثلاً با مطرح کردن قانون شناخت حجت و علمی که از دعوت حق فرا گرفته‌ای.

* * *

قسم خوردن به اولیا

پرسش ۶:

آیا قسم خوردن به حضرت عباس علیه السلام و دیگر اولیا همانند قسم خوردن به خدا است و کفاره آن به همان میزان است؟

پاسخ:

قسم خوردن به انبیا و اوصیا قسمی پابرجا است، و جایز نیست کسی به آن‌ها یا حق آن‌ها در نزد خداوند به صورت باطل قسم بخورد؛ اما کفاره‌ای ندارد و اگر به باطل قسم بخورد استغفار کافی است، و بهتر آن است که گوسفندی ذبح و فقرا را با آن اطعام کند تا اینکه خداوند هر ضرری را به سبب آن سوگند - اگر به باطل قسم خورده باشد - از او دور کند؛ و حتی اگر به حق قسم خورده باشد.

مسائل مربوط به نذر و تبرعات

پرسش ۷:

کسی که نذر کند یا قسم بخورد و سپس فراموش کند موارد قسم و نذر چه مقدار بوده است، چه حکمی دارد؟

پاسخ:

ادا کردن همان مقداری که احتمال می‌دهد برایش کفایت می‌کند؛ و خداوند هیچ کس را تکلیف نمی‌کند مگر به مقدار توانایی اش.

پرسش ۸:

یکی از خواهران انصاری برای امام حسین علیه السلام نذر کرده است که مجموعه‌ای از انگشترها را داخل ضریح امام حسین علیه السلام قرار دهد و اکنون می‌خواهد به نذرش وفا کند. او از مردم شنیده است کسانی که متولی مرقد مبارک هستند در اموال ضریح داخل و تصرف می‌کنند یا با قیمت پائینی آن‌ها را می‌فروشند. آیا او می‌تواند بهای آن را بپردازد یا راه دیگری وجود دارد؟

پاسخ:

بهای آن را درراه اجر و مصرف مردان و زنان مؤمن زائر امام حسین علیه السلام انفاق کند.

پرسش ۹:

یکی از زن‌ها نذر کرده است که اگر فلان کار انجام شود فلان مبلغ در ضریح عباس علیه السلام می‌اندازم؛ اکنون چه باید انجام دهد؟ آیا می‌تواند به‌عنوان مثال

این نذر را در ساختن حسینیه‌های انصار مصرف کند؟

پاسخ:

آن را در احیای زیارت ابوالفضل العباس علیه السلام خرج کند؛ مثلاً آن را برای زائران مؤمن و نیازهای آن‌ها در حین زیارت انفاق کند.

پرسش ۱۰:

نذر کرده‌ام که روز اربعین امام حسین علیه السلام پیاده از نجف به کربلا بروم. اگر به دلیلی مثل پختن غذا- نتوانم بروم، چه حکمی دارد؟

پاسخ:

پختن غذا عذری نیست که بتوان به خاطر آن به نذر وفا نذر نکرد؛ ولی اگر دلیلی برای وفا نکردن به نذر مثل بیماری- وجود داشته باشد، می‌توان به آن نذر وفا نکرد و انسان معذور است؛ و خداوند هیچ‌کس را تکلیف نمی‌کند مگر به مقدار وسع و توانایی‌اش.

پرسش ۱۱:

نذر کرده‌ام غذا بپزم و بین مردم توزیع کنم. آیا جایز است هنگامی که مؤمنان حاضر نباشند آن را به مخالفان امام علیه السلام بدهم؟ یا اموالی را که برای پخت غذا جمع کرده‌ام به انصار نیازمندان بدهم؟

پاسخ:

جایز است که غذا پخته و بین مخالفین توزیع شود.

پرسش ۱۲:

نذر کرده‌ام ۷۴ عدد مرغ به تعداد شهدای کربلا ذبح کنم. آیا می‌توانم به جای مرغ‌ها یک گوسفند ذبح کنم؟

پاسخ:

جایز نیست؛ مگر اینکه عذری وجود داشته باشد.

پرسش ۱۳:

هرسال یکی از برادران انصار داوطلبانه ولیمه‌ای می‌دهد یا مبلغی را به برادران انصار در حسینیه اختصاص می‌دهد. آیا دادن مبلغ مذکور به انصار نیازمند جایز است؟

پاسخ:

اگر صرفاً تبرّع (اهدا و بخشش) باشد، می‌تواند آن را هرگونه که مناسب می‌بیند به کار بندد. اگر پیش‌تر ولیمه می‌داده است، بهتر است در یکی از روزهای ماه رمضان برادرانش را افطار مهمان کند.

پرسش ۱۴:

اگر از سوی یکی از انصار برای کس دیگری از انصار مبلغی مشخص بخشیده شده و مبلغ داده‌شده از مبلغ موردنیاز بیشتر باشد، آیا:

- ۱- مبلغ را با مقدار اضافه‌اش به او بدهند.
- ۲- مبلغ اضافی را به نیازمند دیگری بدهند.
- ۳- آیا برای دادن مبلغ زیادی به کس دیگر یا هزینه کردن آن برای مصالح مربوط به انصار، کسب اجازه از او واجب است؟

۴- آیا برای تصرف در زیادی مبلغ، اجازه گرفتن از کسانی که بلاعوض داده‌اند، واجب است؟

پاسخ:

از آنجاکه بخشاینده‌گان به این شخص مشخص اهدا کرده‌اند، درست این است که برای رفع نیاز مؤمن نیازمند دیگر، از او اجازه گرفته شود.

پرسش ۱۵:

صندوق صدقاتی نزد من است که برای یکی از مساجد - که مسجد مخالفین حق است - صدقات را جمع‌آوری می‌کردم. اکنون که به دعوت امام مهدی علیه السلام ایمان آورده‌ام چگونه آن را مصرف کنم؟

پاسخ:

آن مال را در راهی از راه‌های خداوند سبحان و متعال مثل سرپرستی یتیم یا زنان بیوه یا فقیران یا انتشار کلمه حق - انفاق کن.

حکومت ظالمان

پرسش ۱۶:

کسی که در ساختن بیمارستان‌ها و ساختمان‌های خدماتی برای مردم و کار کردن در آن به‌عنوان کارمند یا کارگر همکاری می‌کند چه حکمی دارد؟ با توجه به اینکه هزینه ساخت آنها از طرف نیروهای دجال که سرزمین مسلمین را اشغال کرده‌اند تأمین می‌شود؛ زیرا آنها قشر ثروتمند هستند.

پاسخ:

اگر بناهای ساخته شده، بیمارستان‌ها یا مدارسی باشد که مسلمانان از آن بهره‌مند می‌گردند جایز است... اما در خصوص اموال، متعلق به مسلمین است، و آمریکا و پیروان او در بسیاری اوقات به کمک طاغوت‌هایی که در سرزمین مسلمین حکومت می‌کنند مردم مسلمانی را که ثروتشان را چپاول می‌کنند فریب می‌دهند، سپس با آن مال (بخش کوچکی از آن) به مسلمانان صدقه می‌دهند.

پرسش ۱۷:

من یکی از مؤمنان به دعوت حق شما هستم و در یک مرکز بازرسی امنیتی کار می‌کنم. گاهی حسابرسی مخالفان پایان می‌یابد و آن‌ها به دلیل خوردن مال دیگران از طریق دریافت رشوه یا زد و بند، به دستگاه قضایی معرفی می‌شوند. آیا تحویل دادن آنها با علم به اینکه از نظر شریعت مُفسدند جایز است؟ آنها مبلغی از حقوق ماهیانه اعضا یا از خود اعضا می‌گیرند تا در مقابل، به آنها اجازه فعالیت بدهند یا خواسته معینی از اعضا را در برابر دریافت از حقوق آنها برآورده می‌کنند.

پاسخ:

یاری رسانیدن به ستمکار به هیچ شکلی جایز نیست؛ بلکه نابود کردن دولت طاغوت و محو ارکان آن با هر وسیله ممکن، واجب است؛ چراکه جزئی از مملکت شیطان است. جایز نیست که رفع اختلافات نزد قضاتی فرستاده شود که بر اساس به غیر از آنچه خدا فرستاده است، حکم می‌کنند و حجت خدا به آنان اجازه قضاوت بین مردم را نداده است؛ اما اگر برایم ممکن است که ظلم بعضی

مردم از بعضی دیگر را دفع کنی، بر تو واجب است با دقت به آنچه گفتم بنگری تا یاور ستم کار و طاغوت با تقویت مملکت و حاکمیتش نشوی. برای یاری مظلوم و فریادرسی به مؤمن عمل کن. برای شما همه خیر را می‌خواهم و همه خیر، رضایت خدا و بهشت است و نیز می‌خواهم که شما را از شر بازدارد و همه شر، خشم خدا و آتش است. ان شاء الله به فضل ایمانتان، حسابتان آسان است و پروردگار رحیم شما را وارد رحمتش می‌کند و او مهربان‌ترین مهربانان است.

پرسش ۱۸:

شخصی در یکی از نهادهای امنیتی کار می‌کند. وقتی می‌بیند تعدادی از نیروهای ارتش اشغالگر در محل کار جدیدش از جلوی او عبور می‌کنند، چه تکلیفی دارد؟

پاسخ:

در خصوص اشغالگران، خودش به تنهایی مقاومت نکند. بلکه برای این کار باید تعدادی نیرو و تشکیلات وجود داشته باشد. از خداوند مسئلت می‌نمایم که ایمان آوردن را بر خلقش سهولت بخشد تا مؤمنانی باشند که بتوانند سنگینی دعوت الهی را در تمام ابعادش به دوش بکشند.

پرسش ۱۹:

در اداره‌ای کار می‌کنم و از حکومت غیرشرعی -چون طبق آنچه خداوند متعال نازل کرده است اداره نمی‌شود- حقوق ماهیانه دریافت می‌کنم. حکم شرعی مبلغی که دریافت می‌کنم چیست؟

پاسخ:

تصرف حکومت طاغوت در اموال منقول و غیرمنقول شرعی نیست؛ زیرا حکومت طاغوت اعتباری ندارد و اموالی که در سرزمین مسلمانان است یا برای امام (علیه السلام) است یا برای عموم مسلمانان؛ پس جایز است که شما اموال را دریافت کنی، چرا که شما یکی از مسلمانانی هستی که مالک این اموال هستید.

پرسش ۲۰:

خانه‌ای در زمین‌های دولتی که متعلق به شخص خاصی نیست ساختم؛ با علم به اینکه زمین متعلق به بازار، مدرسه یا خیابان نیست و قبل از احداث از همسایه‌ها هم اجازه گرفتم. حکم این خانه چیست؟

پاسخ:

زمین، یا ملک امام مهدی (علیه السلام) است و یا متعلق به مؤمنان به حق، و حق تصرفش از آن امام (علیه السلام) است و حکومت طاغوت هیچ‌گونه حق شرعی دخل و تصرف در آن را ندارد. حق هر مؤمن به حقی است که خانه‌ای بنا کند و در آن ساکن شود. اگر خانه‌ای نداشته باشد. و در این خصوص دولت یا پیروان سفیه آن اهمیتی ندارند؛ همان کسانی که تصور می‌کنند املاکی که صدام یا طاغوت‌هایی نظیر او به آنها داده است، شرعی، و در عوض، زمینی که امام به یارانش اجازه تصرف می‌دهد، غیر شرعی است!!

پرسش ۲۱:

از سال ۱۹۹۱ تا ۱۹۹۷ در ارتش حسابداری می‌کردم و معادل ۲۰ هزار دینار

از اموال دولت را در اختیاردارم. همین طور ۳۰۰ هزار دینار رشوه برای اجرای معاملات در اختیاردارم که بیشتر آن را به جهت وضعیت بد مالی که داشتم گرفتم؛ و این رشوه‌ها به گونه‌ای بود که مسئول مرخصی‌ها سهم بیشتر را برمی‌داشت و من نیز سهم کمتری. چگونه ذمه‌ام را بری کنم با وجود اینکه هیچ‌یک از این اشخاص را نمی‌شناسم تا مبالغ را به آن‌ها بازگردانم یا آن‌ها راضی کنم؟

پاسخ:

حکومت طاغوتی هیچ تملکی ندارد و اموال در سرزمین‌های مسلمین برای امام علیه السلام و مسلمانان است؛ بنابراین اموالی که از حکومت طاغوت دریافت کرده‌ای و به سبب نیاز مالی‌ات به آنها محتاج بوده‌ای، از آن تو می‌باشد -چراکه تو از مسلمانان هستی- اما آنهایی که از اشخاص گرفته‌ای، در زمره اموال شخصی است؛ پس اگر نمی‌توانی آن اموال را به صاحبان‌شان برسانی و ذمه‌ات را از آنها بری کنی، این اموال به فقرا صدقه بده، و اگر نمی‌توانی همه آن اموال را صدقه بدهی، هر آنچه از آنها را که در توان داری صدقه بده.

پرسش ۲۲:

کارمندی در وزارت بهداشت کار می‌کند و حقوق ماهیانه دارد، و

به‌طور معمول وظیفه معین‌شده برای کارمندان از سوی حکومت و وزارتخانه، حضور روزانه کارمندان از ابتدای کار رسمی تا پایان آن می‌باشد. آنها در یک دپارتمان پنج‌نفره هستند و روزهای هفته را تقسیم کرده‌اند به‌طوری‌که هرروز به یکی از آن‌ها اختصاص دارد. آیا در این کار از نظر مواظبت داشتن بر ساعات کار اداری اشکالی وجود دارد؟ آیا او کوتاهی کرده است؟ و آیا از نظر دریافت حقوق ماهانه اشکالی در این خصوص وجود دارد؟ چراکه اموال از حقوق عمومی است و به مولایم امام حجت (علیه السلام) باز می‌گردد؟

پاسخ:

اگر شما به شکل صحیح به مسلمانان خدمت می‌رسانی و نقصی در آن نباشد، به هر صورتی که باشد جایز است، اما اگر دولت حق و عدل الهی برقرار باشد، ملزم بودن به هر آنچه که در قرارداد آمده است به‌طور کلی و جزئی - واجب است.

پرسش ۲۳:

پیشتر در قسمت تدارکات ارتش مشغول به کار بودم و مبلغی فقط به‌اندازه پنجاه‌هزار دینار در مقابل آنچه از تجهیزات و لباس برای ارتش بود دریافت کردم. من این مبلغ را که می‌گرفتم، بخشی از آن را به افسر مسئول می‌دادم و قسمتی دیگر را برای خودم برمی‌داشتم، با توجه به اینکه اگر من این کار را انجام نمی‌دادم آن افسر جلوی معامله ارتش را می‌گرفت و مرخصی‌شان به تأخیر می‌افتاد. من پیشتر شصت هزار دینار از کارمند اداری ارتش گرفتم تا در تنظیم عملیات حقوق ماهانه و حسابداری ارزاق کمکش کنم و منبع این پول را هم

نمی‌دانم. آیا این پول از اموال «لقطه» (مجهول‌الصاحب) است یا جزو اموال سربازان می‌باشد؟

پاسخ:

حکومت طاغوتی هیچ تملّکی ندارد و اموال در سرزمین‌های مسلمین برای امام علیه السلام و مسلمانان است؛ بنابراین اموالی که از حکومت طاغوت دریافت کرده‌ای و به سبب نیاز مالی‌ات به آنها محتاج بوده‌ای، از آن تو می‌باشد - چرا که تو از مسلمانان هستی - اما اگر شما اموالی از اشخاص معینی گرفته‌ای اگر آنها را می‌شناسی باید آن اموال را به آنها بازگردانی و گرنه به همان مقدار به فقرا صدقه بدهی.

پرسش ۲۴:

بعد از تحویل گرفتن اداره یکی از مدارس متوجه شدم که هیئت‌رئیسۀ آن خلاف اخلاق و شرع عمل می‌کنند. شروع به نصیحت و توصیه به آنها نمودم تا آنجا که کار به درگیر شدن رسید و به وضعیت بدتری منجر شد. برخی از آنها را شناسایی کردم و تصمیم به مجازات گناهکاران گرفتم. امیدوارم شما کمک کنید، و حکم شرعی در برابر مخالفان چیست؟

بعضی از معلمان، دانش‌آموزان را به تدریس خصوصی مجبور می‌کنند و به آنها وعده قبول شدن در تمامی دروس را می‌دهند و در مقابل، مبالغ زیادی (تا ۵۰۰ هزار دینار) دریافت می‌کنند. این علاوه بر روابط غیراخلاقی است که با مداران دانش‌آموزان در برابر موفقیت فرزندان‌شان دارند.

پاسخ:

تقوای الهی پیشه کن و با هر آنچه خداوند به تو داده است، اقدام به امر به معروف و نهی از منکر کن، که اگر برای او سبحان اخلاص پیشه کنی خداوند یاری‌ات می‌کند. تا آنجا که من می‌دانم اسم وزارتخانه شما تعلیم و تربیت است و از این نام، عبارت «تربیت» برداشت می‌شود؛ بنابراین به عنوان مثال- در روزهای پنج‌شنبه سخنرانی اخلاقی و دینی برای دانش‌آموزان و معلمان ترتیب بده، و بعضی از این منحرف‌ها را وادار کن تا در این سخنرانی‌ها شرکت‌کننده تا شاید هدایت شوند. آنها، دیگران و خودت را تکلیف کن و مهمانانی از مؤمنین و متدینین را دعوت کن تا در روز پنج‌شنبه سخنرانی دینی اخلاقی ایراد کنند.

تلاش کن و عمل کن که خداوند، فرستاده‌اش و مؤمنان عمل تو را خواهند دید، و با حکمت و پند نیکو به راه پروردگارت دعوت کن. سعی کن که همگی تو را دوست داشته باشند و سخن تو را بپذیرند. از خداوند می‌خواهم که شما را در همه خیرها توفیق عطا فرماید و یاری‌ات کند؛ و ای استاد گران‌مایه! امیدوارم شما مرا در دعایت فروگذار نکنی.

پرسش ۲۵:

یکی از انصار که در مؤسسه انتظامی حکومتی کار می‌کند، می‌گوید: آیا

می توانم ماه رمضان را به طور کامل به قصد روزه گرفتن در خانه، مرخصی بگیرم و این عمل را با استفاده از مرخصی تشویقی یا به هر ترتیب دیگری انجام دهم؟ با توجه به اینکه آن موسسه یا اداره مانعی برای دادن مرخصی ندارد.

پاسخ:

جایز است.

پرسش ۲۶:

من شاهد قتلی بودم که در برابرم صورت گرفت. صدای تیراندازی شنیدم و جسدی از ماشینی به زمین کشیده شد و روی خیابان افتاد. مردم کمک خواستند و صاحبان خودرو گرفتار شدند. من برای شهادت دادن در محکمه دعوت شدم. آیا به آنچه دیدم و شنیدم گواهی بدهم؟ با وجود اینکه می دانم این محکمه غیرشرعی است و قاتلان به گناه خود اعتراف کرده اند؛ اما قاضی به حضور من برای شهادت دادن اصرار می ورزد. حکم شرعی چیست؟

پاسخ:

حضور در دادگاه غیرشرعی واجب نیست؛ اما حاضر شدن برای اثبات حقوق و اطمینان از ضایع نشدن آن، اشکالی ندارد؛ به خصوص اگر این نتیجه در گرو حضور داشتن باشد.

آنچه به دعوت حق و مخالف آن تعلق دارد

پرسش ۲۷:

به اسم گروهی از انصار، از موضوعی که از طرف برخی برادران مطرح شده است سؤال می‌کنیم؛ صدقه بر همه واجب است، بدون هیچ استثنایی. با توجه به اینکه در میان ماکسانی هستند که به نان شب خود محتاج‌اند و دیگران به آنها صدقه می‌دهند، صدقه دادن به امثال این افراد چه حکمی دارد؟

پاسخ:

خداوند شما را بر هر خیری موفق بدارد. واجب، خمس و زکات است و صدقه، مستحب می‌باشد. کسی که از لحاظ مالی در مضیقه است و نان شب ندارد، حقی در بیت‌المال دارد. از کسانی که مسئول بیت‌المال هستند خواهش می‌کنم، حقوق فقرا را به آنها برسانند و ان شاء الله آنها اهلیت این مسئله را دارند.

پرسش ۲۸:

تفسیر این آیه چیست: ﴿الَّذِينَ يَكْنِزُونَ الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَلَا يَنْفِقُونَهَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ...﴾ (کسانی را که زر و سیم می‌اندوزند و در راه خدا انفاقش نمی‌کنند...) و آیا این آیه اکنون محقق شده است یا اینکه هنگام ظهور امام تحقق می‌یابد، اگر بخواهم برخی جواهرآلاتم را به صورت هبه به امام بدهم؟

پاسخ:

این آیه به‌طور کلی دربارهٔ اموال زکات است، چه اموالی که زکاتش را نداده باشد یا کسی که زکات اموال نزدش جمع شده باشد و آنها را می‌اندوزد. در زمان قیام قائم، این آیه بر کسی منطبق است که مالی بیش از نیازش دارد و آن را نگهداری می‌کند و قسمتی از آن را برای جهاد در پیشگاه قائم نمی‌بخشد. طلا و جواهرآلاتی که زن جهت زینت برای خود فراهم می‌آورد، جزو اندوخته‌ها

نیست.

پرسش ۲۹:

حکم کسی که منتظر مانده است تا به این دعوت مبارک ایمان آورد چیست؟ آیا بر تقلید باقی بماند؟ و بر چه کسی؟ آیا احتیاط کند؟ حکم شرعی او چیست؟

پاسخ:

موالات و پیروی از ولیّ خدا، ستون دین است. اگر پذیرفته شود، سایر اعمال نیز پذیرفته خواهند شد و اگر پذیرفته نشود، سایر اعمال نیز پذیرفته نخواهند شد. هر کس به یاری حسین علیه السلام نشتابد درحالی که ندای او را می شنود، چگونه انتظار دارد نماز و روزه اش مورد قبول واقع شود؟!

پرسش ۳۰:

حکم مردم و نزدیکانی که ادعا می کنند از این دعوت چیزی نمی دانند آن هم باوجود ندای حق و تبلیغات و انتشارات صورت گرفته، چیست؟ آیا ما ملزم به ابلاغ به تک تک آنها هستیم یا اینکه تبلیغ عمومی کفایت می کند و با این کار تکلیفمان انجام می شود؟

پاسخ:

بر مؤمن واجب است هر کسی که بتواند را تبلیغ کند. ولی توضیح و تفصیلش

بر او واجب نیست؛ بلکه گفتن اجمالی هم کفایت می‌کند: مثل امام مهدی (علیه السلام) فرستاده‌ای به نام فلانی فرستاده است.

پرسش ۳۱:

حکم امتی که کتاب خداوند متعال یعنی قرآن کریم را فروختند و با دستان خود کتابی نوشتند و آن را قانونی به جای قانون اصلی مسلمین برگزیدند چیست؟ امتی که اهل بیت (علیهم السلام) که در امام حجّت بن الحسن (علیه السلام) مُتَمَثَّل شده بودند را فروختند و کسانی از مردم که به حکم خداوند حکم نمی‌کنند را خریدار شدند! آیا این امتّ به امتی که مقابل رسول خدا (صلی الله علیه و آله) ایستادند بازگشته‌اند؟ آیا آنها به کفر توصیف می‌شوند یا به فسق و فجور؟ آیا توبه‌شان پذیرفته خواهد شد؟ آیا گناه آنها را علمای خائن و گمراهی بر دوش خواهند کشید؟!

پاسخ:

وصف آنها وصف همان کسانی است که امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب (علیه السلام) را ترک گفتند و به سقیفه و شوری پیوستند.

پرسش ۳۲:

با کسانی کار می‌کنم که بعد از ایمان آوردن به دعوت، از آن مرتد شدند. اما دشمنی نشان نمی‌دهند؛ حکم هم‌نشینی و همکاری و دست دادن با آنها چیست؟

پاسخ:

اگر دشمنی نشان نمی‌دهند، هم‌نشینی و کار کردن و مصافحه به آنان اشکالی

ندارد.

پرسش ۳۳:

زنی به دعوت یمانی موعود سلام الله علیه ایمان آورده اما شوهرش ایمان نیاورده است و در شک و تردید به سر می برد. از او دو پسر دارد و شوهر از او فرزند سومی هم می خواهد در حالی که می بیند ارزش ندارد که فرزند سومی از او داشته باشد. واجب شرعی او در این خصوص چیست؟ آیا زندگی با او را ادامه دهد یا خواهان جدایی از او در جهت اطاعت از امام علیه السلام باشد؟

پاسخ:

اگر با ائمه اطهار و مهدیین علیهم السلام و شیعیان آنها دشمنی نداشته باشد، زندگی با وی جایز است.

پرسش ۳۴:

آیا در برابر مردمی که به دیده شک و تردید به ما نگاه می کنند، تقیه به کارگیرم؟

پاسخ:

تقیه به هنگام ضرورت فقط برای حفظ خونها و اموال و آبرو و حیثیت، یا محافظت از نفس برای نصرت دین خدای سبحان در زمانی که بعداً می آید، می باشد. از خداوند مسئلت می نمایم که شما را به تقیه محتاج نگرداند و شما را به نصرتی ارجمند یاری نماید.

پرسش ۳۵:

آیا حضور در مجالسی که در آنها به فقهای بی عمل فرا می‌خوانند، جایز است؟

پاسخ:

اگر این مجالس جهت دعوت کردن به سوی این ستمگران باشد، جایز نیست.

پرسش ۳۶:

من در شهری سکونت دارم و همان‌طور که مرسوم و رایج است، اینجا مجالس حسینی که در آن دعا و سخنرانی و بیان مسائل فقهی و مجالس روضه‌خوانی اباعبدالله الحسین (علیه السلام) دایر است؛ با توجه به اینکه در این مجالس اصلاً سراغ موضوع دعوت نمی‌روند. آیا حضور من در چنین مجالسی اشکال دارد؟ یادآور می‌شوم که اگر من آنجا بروم، یک سری مشکلات از طرف آنها به دلیل حضور نیافتنم برایم ایجاد می‌شود.

پاسخ:

اگر می‌خواهی در مجالس آنها حاضر شوی، باید هدفت صرفاً این باشد که از طریق برقراری ارتباط با آنها، شاید برخی از ایشان را هدایت کنی. ان‌شاءالله خداوند شمارا به نصرتی ارجمند یاری می‌فرماید، و من از خداوند مسئلت می‌نمایم که شمارا توفیق و تسدید عطا فرماید و امورتان را به آنچه خیر آخرت و دنیا در آن است، آسان سازد. والسلام علیکم ورحمة الله و برکاته.

نیکی به پدر و مادر

پرسش ۳۷:

آیا اگر انسان از والدین خود که به دعوت ایمان نیاورده‌اند براثت جوید، عاق شده‌ والدین و قطع کننده رحم به شمار می‌رود؟ یا تکلیف او چیست و چه باید کند؟

پاسخ:

بر مؤمن سزاوار است که نسبت به خویشانش نکویی پیشه کند و تا آنجا که می‌تواند در هدایت آنها بکوشد. در مورد والدین به‌طور خاص، حتماً باید با آنها به احسان رفتار کند حتی اگر مؤمن نباشند. خداوند متعال می‌فرماید: ﴿وَإِنْ جَاهِدَاكَ عَلَىٰ أَنْ تُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا وَصَاحِبُهُمَا فِي الدُّنْيَا مَعْرُوفًا وَاتَّبِعْ سَبِيلَ مَنْ أَنَابَ إِلَيَّ ثُمَّ إِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ فَأُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ﴾^(۱)

(اگر آن دو به کوشش از تو بخواهند تا چیزی را که نمی‌دانی چیست با من شریک گردانی، اطاعتشان مکن. در دنیا با آنها به وجهی پسندیده زندگی کن و خود، راه کسانی را که به درگاه من بازمی‌گردند در پیش گیر. بازگشت همه شما به‌سوی من خواهد بود و من از کارهایی که می‌کرده‌اید آگاهتان می‌کنم).

پرسش ۳۸:

یکی از برادران انصار با پدرش رفتار بدی دارد و علتش این است که پدرش به او دشنام می‌دهد و او را به تهمت‌های بسیاری متهم می‌نماید. او کنترل اعصابش را ندارد و با پدرش بسیار بد رفتاری می‌کند. درخواست راه‌حلی برای چنین مشکلی کرده است.

پاسخ:

خداوند متعال می‌فرماید: ﴿وَإِنْ جَاهِدَاكَ عَلَىٰ أَنْ تُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا وَصَاحِبُهُمَا فِي الدُّنْيَا مَعْرُوفًا وَاتَّبِعْ سَبِيلَ مَنْ أَنَابَ إِلَيَّ ثُمَّ إِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ فَأُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ﴾^(۱) (اگر آن دو به کوشش از تو بخواهند تا چیزی را که نمی‌دانی چیست با من شریک گردانی، اطاعتشان مکن. در دنیا با آنها به وجهی پسندیده زندگی کن و خود، راه کسانی را که به درگاه من بازمی‌گردند در پیش گیر. بازگشت همه شما به سوی من خواهد بود و من از کارهایی که می‌کرده‌اید آگاهتان می‌کنم). این شخص باید با پدرش با نیکویی و مهربانی رفتار کند. جایز نیست به پدرش توهین نماید؛ هرچند پدرش به او بدی کند یا او را بیازارد. باید از درگیر شدن با پدرش دوری کند و از هر چیزی که باعث برخورد بین ایشان می‌شود، اجتناب ورزد. اگر مجبور باشد باید دیدارش با پدرش را به کمترین حد برساند تا ارتباط بین ایشان نیکو گردد. خداوند توفیق‌دهنده است.

پرسش ۳۹:

پدرم نمی‌خواهد با من سخن بگوید. او بر من خشمناک است و نمی‌دانم که

آیا می‌خواهد از من برائت بجوید یا خیر؛ زیرا او فهمیده است که من شیعی مذهب هستم درحالی که او از اهل سنت می‌باشد. حکمش چیست؟

پاسخ:

با والدینت به نیکی رفتار کن و بکوش در آنچه که به دینت ضرر نمی‌زند، او را راضی و خشنود کنی. خداوند متعال می‌فرماید: ﴿وَإِنْ جَاهِدَاكَ عَلَىٰ أَنْ تُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا وَصَاحِبُهُمَا فِي الدُّنْيَا مَعْرُوفًا وَاتَّبِعْ سَبِيلَ مَنْ أَنَابَ إِلَيَّ ثُمَّ إِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ فَأُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ﴾^(۱) (اگر آن دو به کوشش از تو بخواهند تا چیزی را که نمی‌دانی چیست با من شریک گردانی، اطاعتشان مکن. در دنیا با آنها به وجهی پسندیده زندگی کن و خود، راه کسانی را که به درگاه من باز می‌گردند در پیش گیر. بازگشت همه شما به سوی من خواهد بود و من از کارهایی که می‌کرده‌اید آگاهتان می‌کنم).

پرسش ۴۰:

حکم بوسیدن دست پدر و مادر و دست بچه‌های کوچک چیست؟

پاسخ:

جایز است.

آنچه به خوردنی‌ها و نوشیدنی‌ها تعلق دارد

پرسش ۴۱:

در مورد تذکیه و چگونگی ذبح و نحر حیوان و قطع رگ‌های چهارگانه و بریدن سر آن، ما را روشن نمایید.

پاسخ:

در ذبح کردن، بریدن رگ‌های چهارگانه واجب است (نای، مری، شاهرگ و سیاهرگ) که در گردن قرار دارند و قطع کردن بصل النخاع حرام است؛ اما اگر قطع شود، حیوان ذبح شده حرام نمی‌شود. نحر کردن مخصوص شتر است به این صورت که یک یا دو بار و یا بیشتر چاقو یا شمشیر در سینه حیوان وارد می‌کنند و قطع کردن سر تا زمانی که با نحر کردن نمرده باشد، جایز نیست.

پرسش ۴۲:

از کشورهای مسلمان با مذاهب مختلف و غیر مؤمن به ولایت ولی خدا گوشت و مرغ وارد می‌شود که بر روی آن نوشته شده است ذبح شده به صورت شرعی اسلامی؛ درحالی که ما می‌دانیم در کشتارگاه‌های بزرگ درحالی که مرغ‌ها آویزان هستند و کارگران سرهایشان را جدا می‌کنند و تسمه‌نقاله‌ها آنها را به سمت تمیزکننده‌ها می‌برند تهیه شده‌اند. ما نمی‌دانیم که آیا روبه‌قبله و با شرایط ذبح شرعی ذبح شده‌اند یا خیر! حتی در برخی بسته‌بندی‌ها، مرغ‌های ذبح نشده که کارگران فراموش کرده‌اند سرهایشان را جدا کنند دیده می‌شود. آقای وصی

من، حکم این‌ها چیست؟

پاسخ:

واجب است حیوان روبه‌قبله با ذکر بسمله برای هر حیوان توسط شخص

مسلمان ذبح کننده، ذبح شود. بریدن رگ‌های چهارگانه واجب است و نباید نخاع حیوان بریده شود. با قطع نمودن نخاع حیوان گوشتش حرام نمی‌شود؛ مگر اینکه ذابح به سبب کوچک شمردن حکم خدا، نخاع را قطع نماید که در این صورت حرام است. اگر این شرایط در کشتارگاه‌ها رعایت نشود، خوردن گوشت تولیدشده توسط آنها جایز نیست حتی اگر در کشورهای مسلمان ذبح شده باشد، اما اگر شرایط رعایت شوند، خوردن گوشت‌های تولیدشده جایز است حتی اگر در کشورهای غیرمسلمان صورت گیرد.

پرسش ۴۳:

آیا گوشت تازه سفید و قرمزی که در سوپرمارکت‌ها عرضه می‌شود را می‌توان خرید و مصرف کرد؟

پاسخ:

در مورد مرغ باید در مورد منبع تولید آن (درستی ذبح آن) بررسی شود زیرا بسیاری از کشتارگاه‌ها، از ماشین‌آلات خودکار برای ذبح استفاده می‌کنند و آن را ذبح شرعی محسوب می‌کنند درحالی که ذبح شرعی باید به دست مسلمان و نه با ماشین انجام شود. پس به صرف وجودش در بازار مسلمین، نمی‌توان بر آن اعتماد کرد و این اختصاص به حلال بودن گوشت مرغ و پرندگان دارد که باید بررسی دقیق انجام شود تا اطمینان از صحت ذبح آن که با دست انجام شده باشد نه با ماشین حاصل گردد.

اما در مورد گاو و گوسفند، می‌توان به سخن فروشنده اگر مسلمان باشد و

بتوان با کلامش از صحت ذبح اطمینان یافت، اکتفا کرد؛ بنابراین در مورد گوشت‌های قرمز مانند گاو و گوسفند، اگر در بازار مسلمانان عرضه می‌شود می‌توان اعتماد نمود.

پرسش ۴۴:

آیا بر نوشته روی بعضی از غذاهای آماده می‌توان اطمینان کرد؛ مثلاً نوشته‌شده ژلاتین حلال، ژلاتین حیوانی یا گیاهی و گاهی مواردی نوشته می‌شود مثل مواد تغلیظ کننده بدون ذکر ماهیت آنها؛ با توجه به اینکه این غذاهای آماده در بازارهای غیرمسلمانان به فروش می‌رسد؟

پاسخ:

می‌توان بر آنچه نوشته شده است اعتماد کرد، اگر علاماتی باشد که این اطمینان و وثوق را برساند (اطمینان بر اینکه مصلحت یا نفعی معین برای تولیدکننده از درج دروغ درباره محتویات محصول وجود ندارد، کافی است). ولی در مورد آنچه نوشته شده و مبهم است (مواد تغلیظ کننده و مواد محافظ) باید از کارخانه استعلام شود و حلال بودن آن شناخته شود؛ اما در مورد محصولات حیوانی که در آن شرط ذبح حلال برای خوردن یا مصرف در موارد معین وجود دارد، اگر در کشور اسلامی تولید شده باشد، الزاماً به معنی این نیست که ذبح شده، شرعی و حلال است، و اگر در کشور غیر اسلامی تولید شده باشد، ضرورتاً به آن معنا نیست که به صورت غیر حلال ذبح شده و حرام باشد. اگر ذبح به صورت شرعی باشد، کشتار حلال می‌شود چه در کشور اسلامی باشد و چه در کشور غیر اسلامی؛ و اگر به صورت غیر شرعی و نادرست ذبح شده باشد، حرام

می‌گردد، چه در کشور اسلامی و چه در کشور غیر اسلامی. در اینجا مثالی می‌زنم: حیوانی که در مکه مکرمه توسط کسی که دشمنی آل محمد علیهم السلام را دارد ذبح شده باشد، حلال محسوب نمی‌شود و حیوانی که در فرانسه توسط مسلمانی که دشمنی با آل محمد علیهم السلام ندارد ذبح شده باشد حلال است. مرغی که در کشتارگاه‌هایی در ایران گردنش زده می‌شود، حلال حساب نمی‌شود ولی مرغی که در چین توسط مسلمانی که دشمن آل محمد علیهم السلام نیست ذبح شرعی شود، حلال است.

پرسش ۴۵:

آیا خوردن مرغ برزیلی که در بازارهای کشورهای اسلامی موجود است جایز می‌باشد؟

پاسخ:

اگر یقین پیدا کردی که مرغ به صورت شرعی ذبح شده، خوردن آن برای شما جایز است. موجود بودن آن در بازارهای کشورهای اسلامی دلیل بر ذبح شرعی آن نیست.

پرسش ۴۶:

ماهی وارداتی از کشورهای کفر و الحاد، آیا حکم تذکیه شده را دارد؟ و آیا استفاده از آن به عنوان خوراک پرندگان جایز است؟ آیا خوردنش جایز است با توجه به اینکه نمی‌دانیم پولک دارند یا نه؟

پاسخ:

اگر بدانید فلس یا پولک دارد خوردنش جایز است؛ چراکه برای تذکیه شدن ماهی باید زنده از آب گرفته شود. چه صیاد مسلمان باشد یا نباشد. و این ماهی‌های وارداتی که با تور یا ادوات صید ماهی صید می‌شوند مذکی محسوب می‌شوند حتی اگر صیاد مسلمان نباشد. به‌طور معمول ماهی وارداتی با تور و ابزارآلات صیادی صید شده، از آب بیرون آورده و رها می‌شود تا بیرون از آب بمیرد؛ بنابراین تذکیه می‌باشد، حتی اگر صیاد مسلمان نباشد. ماهی تذکیه نشده، آن ماهی است که در آب بمیرد بدون اینکه به ابزار صید گیر کرده باشد، یا ماهی که انسان به عمد آن را رها می‌کند تا در آب بمیرد، مثل ماهی که در حوض کوچک رها می‌شود تا بمیرد، یا ماهی گیر افتاده در وسایل صید که به‌عمد در آب رها شود تا در آب بمیرد.

پرسش ۴۷:

حکم شرعی و پاک بودن پنیر وارداتی از کشورهای غیر اسلامی چیست؟

پاسخ:

پاک است و خوردن آن جایز، مگر اینکه از نجس بودنش یقین داشته باشیم.

پرسش ۴۸:

شیر وارداتی از کشورهای غیر اسلامی -چه خشک و چه مایع- که احتمال

می‌رود دست غیرمسلمان آن را لمس نموده باشد، آیا پاک محسوب می‌گردد؟

پاسخ:

پاک است و خوردن آن به صورت خشک یا مایع جایز است مگر اینکه از نجس بودنش یقین داشته باشیم.

پرسش ۴۹:

خوردن ماهی تُن و میگو، حلال است یا حرام؟

پاسخ:

تُن و میگو حلال است.

پرسش ۵۰:

شخصی از «اسپرم» یا ترشحات ماهی نر که در مقابل تخم ماهی در ماهی ماده است سؤال می کند؛ آیا خوردنش حلال است؟

پاسخ:

خوردنش جایز نیست.

پرسش ۵۱:

در خصوص مغز استخوان حیوان حلال گوشت ذبح شده، آیا خوردنش حلال است؟

پاسخ:

جایز است.

پرسش ۵۲:

آیا خوردن مرغ، گوسفند یا گاوی که با استخوان آرد شده خوک یا حیوانات حرام گوشت تغذیه می‌شود، جایز است؟

پاسخ:

اگر جزئی از غذایش باشد، در جایز بودن خوردن آن اشکالی وجود ندارد.

پرسش ۵۳:

حکم بعضی از مواد غذایی که چاشنی مرغ یا گوشت یا بعضی از ادویه جاتی که در آن استخوان حیوانات وجود دارد، چیست؟

پاسخ:

خوردن هیچ فرآورده‌ای از گوشت و مرغی که به صورت شرعی تذکیه (ذبح) نشده باشد جایز نیست؛ اما در مورد چاشنی گوشت و مرغ، اگر مرغ و گوشت از اجزای آن باشند همین حکم را دارد. خوردن استخوان و غضروف جایز نیست، حتی اگر از حیوان حلال گوشت ذبح شرعی شده باشد.

پرسش ۵۴:

حکم شیرینی‌هایی که بر روی آن نوشته شده «شیر خوک» یا «پخته شده با شراب» چیست؟

پاسخ:

خوردن هرگونه خوردنی که در آن فرآورده‌ای از خوک یا شرابی که برای مستی آماده شده، وجود داشته باشد جایز نیست.

پرسش ۵۵:

آیا ادرار، گوشت و ته‌مانده غذای کانگورو پاک است یا خیر؟

پاسخ:

حکم آن مانند حکم چهارپایانی مثل الاغ و قاطر است.

پرسش ۵۶:

پنیری که از حیوان تذکیه نشده (ذبح شرعی نشده) یا خوک گرفته می‌شود چه حکمی دارد؟

پاسخ:

خوردن پنیری که از حیوانی که گوشت آن قابل خوردن نیست تهیه شود، جایز نیست.

پرسش ۵۷:

اگر جنین حیوان شیرده حلال گوشتی سقط شود، آیا نوشیدن و یا استفاده از شیری که همراه جنین سقط شده، تولیدشده، جایز است؟ کسانی هستند که آن را حرام می‌دانند به این دلیل که جنین به‌طور کامل شکل نگرفته است.

پاسخ:

در حالت مذکور استفاده از شیر جایز است.

پرسش ۵۸:

ژلاتین حیوانی چه حکمی دارد؟

پاسخ:

مصرف و خوردن ژلاتین گرفته‌شده از حیوان، در دارو و خوراکی بدون اشکال است، خواه این حیوان به‌طور شرعی ذبح‌شده باشد و خواه نشده باشد، خواه خوردنش حلال باشد خواه نباشد.

پرسش ۵۹:

جویدن آدامس برای زن و مرد چه حکمی دارد؟ آیا سقز مایع یا سقز تلخ همین حکم را دارد؟

پاسخ:

برای زن اشکالی ندارد، ولی برای مرد مکروه است؛ اما «سقزی» که مورد استفاده درمانی قرار می‌گیرد اشکالی ندارد.

پرسش ۶۰:

حکم خوردن یا نوشیدن یا استعمال شاهدانه (ماری‌جوانا) به‌صورت دخانیات چیست؟

پاسخ:

خوردن، نوشیدن یا دود کردن ماده مخدری که از شاهدانه استخراج می‌شود جایز نیست؛ چراکه این ماده مخدر باعث مستی و نشگی می‌شود؛ اما استفاده از آن در حوزه پزشکی با اهداف درمانی جایز است.

پرسش ۶۱:

حکم نوشیدنی‌های گازدار از جمله کوکاکولا- که گفته می‌شود اندکی مست‌کننده در آن‌ها وجود دارد چیست؟

پاسخ:

در مورد نوشیدنی‌های گازدار اشکالی وجود ندارد و وجود مقداری الکل در نوشیدنی‌ها و غذاها که باعث مستی نمی‌شود آن را حرام نمی‌کند؛ حتی اگر این مقدار از الکل به آن افزوده شده و در نتیجه نوع آماده‌سازی غذا و نوشیدنی، ایجاد نشده باشد. آن غذا و نوشیدنی نجس و خوردنش حرام محسوب می‌شود که مقداری از الکل یا شرابی که با هدف مست‌کنندگی آماده شده باشد به آن افزوده شده باشد؛ حتی اگر این مقدار خیلی کم باشد و باعث مستی نشود.

استعمال دخانیات، تراشیدن ریش و بعضی از امور مرتبط با مردان

پرسش ۶۲:

حکم استعمال دخانیات چیست؟

پاسخ:

استعمال دخانیات اگر ضرر قابل توجهی برای فرد سیگاری و اطرافیان او داشته باشد جایز نیست.

پرسش ۶۳:

استعمال دخانیات در صورتی که موجب آرامش شخص شود و مصرف واقعی محسوب نشود چه حکمی دارد؟

پاسخ:

اگر احتمال دهد که استعمال دخانیات ضرر قابل توجهی دارد، استعمال آن برای او جایز نیست، و چیزی به نام آرامش یافتن یا استعمال حقیقی وجود ندارد؛ بنابراین مصرف دخانیات تنها عادت زشتی محسوب می‌شود که هرکسی می‌تواند آن را ترک کند، فقط باید اندکی با نفس و شهوتش مبارزه کند.

پرسش ۶۴:

حکم تراشیدن موی گونه‌ها که نزد آرایشگرها مرسوم است، چیست؟

پاسخ:

تراشیدن ریش حرام، ولی تراشیدن موی گونه‌ها جایز است.

پرسش ۶۵:

از ته تراشیدن ریش از روی تقیه، آیا جایز است یا خیر؟

پاسخ:

با تیغ جایز نیست حتی اگر از روی تقیه باشد ولی اگر منظور شما ماشین باشد و چیزی که ریش نام دارد باقی بماند، جایز است.

پرسش ۶۶:

حکم تراشیدن ریش با تیغ و گرفتن اجرت در برابر آن در صورتی که صاحب محل یکی از انصار باشد چیست؟ و حکم خط انداختن چیست؟ و اگر برای من چند نفر کار کنند و برای تیغ انداختن و خط انداختن اجرت بگیرند چه حکمی دارد؟

پاسخ:

تراشیدن ریش (چانه) حرام، و زدودن موی گونه‌ها جایز است. از بین بردن مو از گونه‌ها، با بند کشیدن جایز است و گرفتن مزد، در برابر این کار جایز است.

آرایشگر می‌تواند اقدام به تراشیدن ریش شخص دیگری با تیغ کند و در برابر آن اجرت بگیرد؛ هرچند که همان‌گونه که پیش‌تر بیان کردم- تراشیدن ریش برای مکلف حرام است.

بر مکلف واجب است که از تراشیدن ریش‌هایش اجتناب کند، چون عملی حرام و از گناهان صغیره است که سبب دوری از خدا و سلب توفیق می‌شود. اگر مکلف به خاطر تقیه یا بیماری نمی‌تواند موی چانه را باقی بگذارد در صورت امکان- از تراشیدن چانه با تیغ اجتناب و با وسیله‌ای آن را کوتاه کند که مقداری از مو را بر چانه باقی بگذارد تا از انجام عمل حرام اجتناب شود.

پرسش ۶۷:

حکم پوشیدن شلوار لی برای مرد چیست و آیا نماز با آن جایز است؟

پاسخ:

پوشیدن شلوار لی برای مردها اشکالی ندارد و نماز با آن جایز است.

پرسش ۶۸:

حکم پوشیدن کراوات چیست؟

پاسخ:

جایز است.

پرسش ۶۹:

آیا جایز است که مرد وارد خانه صاحبش شود یا شب را در آنجا بماند در حالی که صاحب خانه خودش نباشد و در خانه تنها همسر و فرزندانش باشند؟ و به طور کلی آیا می تواند وارد خانه ای شود که فقط زن ها در آن هستند؟

پاسخ:

جایز است در مکان مستقل و جدا از زنان مثل بیرونی یا مکان پذیرایی که معمولاً در خانه های عربی وجود دارد- بنشیند و بخوابد.

تجارت و برخی از معاملات

پرسش ۷۰:

از شخصی که با من در تجارتي شریک بود و دچار ورشکستگی شد، طلبی داشتم و به خاطر وضعیت ضعیفش ذمه او را (از این طلب) بری نمودم. او

هم‌اکنون در وضعیت خوبی قرار دارد. آیا بعد از اینکه ذمه‌اش را بری کرده‌ام می‌توانم حقم را از او درخواست کنم؟

پاسخ:

اگر ذمه‌اش را به‌طورکلی بری کرده باشی یعنی مالی را که بر ذمه‌اش داشته‌ای به او صدقه داده‌ای، و رجوع کردن در صدقه بعد از دادن آن جایز نیست؛ یعنی جایز نیست از او درخواست کنی؛ اما اگر ذمه‌اش را به خاطر ضعف حالش بری کرده باشی، اگر در حالت ضعف بمیرد، ذمه او بری است (دین و بدهی ساقط می‌شود)؛ یعنی اگر وضعیت مالی او خوب شود مال تو را برمی‌گرداند، در این صورت می‌توانی از او مطالبه کنی.

پرسش ۷۱:

آیا تجارت اشیاء قیمتی که دزدی بودن یا نبودنشان مشخص نیست، جایز است؟

پاسخ:

اگر در تملک شخصی باشد، جایز است.

پرسش ۷۲:

یکی از انصار می‌خواهد تجارت کند. آیا می‌تواند با پیروان مراجع تجارت نماید؟

پاسخ:

جایز است.

پرسش ۷۳:

فروختن چیزی به کسی که آن را حلال می‌داند مثل فروختن گوشت‌هایی که ذبح شرعی نشده است یا خوک یا مارماهی به کسی که آن را حلال می‌داند. چه حکمی دارد و آیا کار کردن و فروختن همه چیزهای موجود در مغازه مثل گوشت خوک و موارد دیگر، جایز است یا نه؟

پاسخ:

جایز است؛ و فروختن شراب یا الکل‌هایی که برای مست‌کنندگی آماده می‌شوند جایز نیست.

پرسش ۷۴:

آیا انسان می‌تواند در مغازه‌ای که گوشت خوک در آن فروخته می‌شود کار کند، با توجه به اینکه او آن را به مسلمانان نمی‌فروشد. همچنین مغازه، متعلق به او نیست و وی فقط کارگر مغازه است؟

پاسخ:

کار کردن در مغازه‌ای که گوشت‌هایی می‌فروشد که خوردنشان حلال نیست، مثل گوشت خوک یا گوشت‌هایی که به صورت شرعی ذبح نشده است، جایز می‌باشد.

پرسش ۷۵:

آیا باز کردن رستوران برای فروش غذا جایز است؟

پاسخ:

باز کردن رستوران و فروش غذا جایز است.

پرسش ۷۶:

حکم خرید و فروش و ساختن مجسمه چیست؟ (مجسمه‌های حیوانات)

پاسخ:

خرید و فروش و نگهداری و ساختن مجسمه و تصاویر حیوانات جایز، ولی مکروه می‌باشد، اگر در آنها حرامی وجود نداشته باشد؛ مانند نمایان ساختن عورت و تحریک شهوت یا استفاده از آن برای عبادت و سجده کردن به جای خداوند یا سجده کردن به آن به عنوان قبله.

پرسش ۷۷:

شخصی زمینی را با وام (بهره دار) از یکی از بانک‌های عربی خریده است و نمی‌داند مالک بانک چه موضعی در برابر حق دارد، و به مبلغ وام مبلغی را که از طریق کار کردن پس‌انداز کرده، اضافه کرده و مال مخلوط شده است؛ سپس زمین را نصف قیمت فروخته است. سؤال: آیا اشکالی در مبلغ زمین فروخته شده وجود دارد؟ و آیا چیزی بر عهده اوست در حالی که وام را تسویه کرده است؟

پاسخ:

در پولی که از فروش زمین به دست آورده است اشکالی وجود ندارد.

پرسش ۷۸:

آیا جایز است کیسه‌ای آرد به نانوا داده و هرروز از او نان گرفته شود؟ و اگر نزد نانوا، آرد من و دیگری مخلوط شود چه حکمی دارد؟

پاسخ:

جایز است و مادامی که متعارف و مقبول در نظر همه باشد، در این مخلوط شدن اشکالی نیست.

پرسش ۷۹:

آیا معامله اقساطی (تقسیم اموال طی بازه زمانی مشخص یا غیرمشخص) جایز است؟ با توجه به اینکه مبلغی بیش از مبلغ شناخته شده کالا دریافت می‌گردد؟ و آیا در معامله به این شکل تفاوتی میان انصار و غیرانصار وجود دارد؟

پاسخ:

گرفتن بهره به دلیل تأخیر در پرداخت همه یا قسمتی از قیمت مالی که مرتبط بر فروختن کالایی معین است، ربای حرام می‌باشد، و ربا بین مؤمنان یا بین مؤمن و مسلمانی که دوستی محمد و آل محمد لائمه و مهدیین- را در دل دارد، معنا می‌دهد؛ بنابراین بین مؤمن و ناصبی، یا بین مؤمن و غیرمسلمان ربایی وجود ندارد.

پرسش ۸۰:

آیا فروختن دلار به دینار جایز است؟ همچنین در مورد سایر پول‌ها؟

پاسخ:

جایز است.

پرسش ۸۱:

راننده‌ای در شرکتی کار می‌کند و بعضی مواقع شراب جابه‌جا می‌دهد. اگر او از طرف کارفرما مجبور به این کار شده باشد چه حکمی دارد؟

پاسخ:

انتقال شراب یا الکلی که برای مستی ساخته شده است جایز نیست.

پرسش ۸۲:

آیا جایز است راننده تاکسی به مسافرانی که شراب و مانند آن از چیزهایی که خوردن یا نوشیدنشان حرام است می‌خرند کمک کند؟ و این‌گونه جنس‌ها را به ماشین یا در منزل بیاورد؟

پاسخ:

در آنچه اختصاص به شراب دارد جایز نیست.

پرسش ۸۳:

کسی که شغلش نگهداری از شراب‌فروشی‌ها یا بارها است، یا کالاهایی که ضمیمه شراب می‌شود یا چیزی که خوردنش حرام است را انتقال می‌دهد، یا در مزارع انگوری که بعداً از آن شراب درست می‌شود کار می‌کند، چه حکمی دارد؟

پاسخ:

کار در شراب‌فروشی‌ها یا نگهداری از آن‌ها جایز نیست، اما اشکالی ندارد که در مزارع انگور کار کند.

پرسش ۸۴:

اگر شخصی راننده کامیون باشد و در شرکتی که در آن کار می‌کند، گوشت‌های غیر حلال یا غیر از آن جابه‌جا شود، آیا حرمتی برای او پیش می‌آید؟ با توجه به اینکه این فرد فقط راننده است و کامیون متعلق به او نیست.

پاسخ:

کار کردن به‌عنوان راننده کامیونی که گوشت‌هایی که خوردنشان حلال نیست را جابه‌جا می‌کند نیز جایز است؛ ولی جایز نیست در شراب‌فروشی کار کند یا راننده کامیونی باشد که شراب حمل می‌کند.

پرسش ۸۵:

شخصی در آسایشگاه سالمندان کار می‌کند و در آنجا علاوه بر مردها، زن‌های سالخورده نیز هستند و او مراقبت و خدمت آنها را انجام می‌دهد و برای قضای حاجت و غسل دادنشان در صورت وجوب- کمک می‌کند. آیا این کار جایز است؟

پاسخ:

در صورت اضطرار جایز است.

پرسش ۸۶:

شخصی در اداره بهداشت مشغول به کار است و زنان زیادی با او همکار هستند. حکم اختلاط و نگاه کردن به آنها در حین کار چیست؟

پاسخ:

گرد آمدن زنان و مردان در هر جا برای انجام کار، از نظر شرعی جایز است، و بر هر مرد و زن مؤمن واجب است که امر به معروف و نهی از منکر کند. نگاه کردن اگر به قصد سوء ظن یا لذت بردن نباشد، جایز است.

پرسش ۸۷:

شخصی در یک موسسه پژوهشی در حوزه تحقیق کتاب‌های فقهی معروف از نظر آنها (مثل عروة الوثقی) یا کتاب‌های روایی کار می‌کند. آیا ادامه همکاری او با آنها جایز است؟

پاسخ:

جایز است ولی از کتب ضالّه دوری کند و از تحقیق یا نشر آنها یا کمک در انتشار آنها اجتناب ورزد. در خصوص کتاب «عروه»، برای دینش بهتر است که از آن اجتناب کند و اگر بتواند به‌طور اختصاصی روی کُتب روایی کار کند، برایش بهتر است.

پرسش ۸۸:

یکی از برادران انصار مجموعه‌ای از سی‌دی‌های فیلم‌های خارجی را یافته است و آنها را به من داده تا به کسانی که در این زمینه فعالیت می‌کنند، بفروشم؛ زیرا او به خاطر وضع بد مالی‌ام بر من شفقت کرده است. نور دیده‌ام! من در این خصوص متحیر مانده‌ام. با این سی‌دی‌ها چه کنم؟

پاسخ:

اگر در آنها چیز شهوت‌انگیزی باشد، فروختن‌شان جایز نیست. از خداوند مسئلت می‌نمایم که از مال حلال آنچه موجب بی‌نیازی شما می‌شود را روزی‌تان گرداند.

پرسش ۸۹:

در اینترنت چند کلیپ ویدیویی مشاهده کردم؛ حوالی چهار تا یا بیشتر که در مورد کیفیت ایجاد نفس بشر و چگونگی خالص شدن آن برای بازگشت به اصل خودش بحث می‌کنند.

بیشتر آنها در حدود نفس بشر توقف می‌کنند و راهی به سوی خالق سبحان ندارند. بحث آنها چه از دید خودشان و چه برای بیننده، اصلاً دینی نیست. بحث صرفاً در مورد شروع خلقت است و در نهایت چیزی ندارند جز آنکه اقرار می‌کنند که به خالق نیاز است که خلق کند و صورت بخشد، و صرفاً در حد جنبه‌های آفرینشی توقف می‌کنند.

آیا جایز است انسان موحّد، استدلال و حکمت آنها را بشنود و بر این اساس اقرار کند که خالق سبحانی است یا او (من) گناه کرده است؟

پاسخ:

گوش کردن و شنیدن، زیان نمی‌رساند. چه بسا شما دلایل یهود و نصارا و کفار را بشنوی تا به آن پاسخ دهی اما اگر هدف اعتقاد و تصدیق چیزی است که آنها می‌گویند، درست نیست. اگر تشخیص درست می‌دادند، دیگر به خطا نمی‌رفتند؛ درست آن است که نفس را از خود خالق سبحان بشناسی و راه شناخت آن از طریق کتاب‌ها و فرستادگان خداوند سبحان و متعال می‌باشد.

بانک‌ها و وام‌های ربّوی

پرسش ۹۰:

بانک‌های غربی (اروپایی): آیا می‌توان در آنها ودیعه گذاشت و سود حاصل از آن را دریافت کرد؟ و آیا گرفتن وام بهره دار از آنها جایز است؟ و آیا جایز است که وام گرفته شود و وام‌گیرنده تسویه نکند؛ چه در حال توانایی داشتن و چه در حالت توانایی نداشتن؟

پاسخ:

در برابر آنها ربا وجود ندارد؛ چون غیرمسلمان هستند و مؤمن نیستند. گرفتن سود از آنها جایز است. گرفتن وام بهره دار از آنها جایز است. واجب نیست نسبت به تسویه سود ملتزم باشی، و تا زمانی که محارب و ناصبی نباشند باید به تسویهی قرض ملتزم بود؛ و در صورت عدم توانایی، تسویه با آنها واجب نیست تا زمانی که توانایی بر تسویه حساب حاصل شود.

پرسش ۹۱:

آیا فریب دادن بانک غیر اسلامی جایز است؟ یعنی از آنها وام بگیرد و بعداً اگر بتواند این مبلغ را به آنها بازگرداند و اگر نتواند پس ندهد؟

پاسخ:

در خصوص معامله با بانک‌هایی که غیرمسلمان‌ها یا ناصبی‌هایی که ائمه یا مهدیین را دشمن می‌دارند مالکشان هستند، جایز است از آنها وام‌های بهره‌دار بگیرید، یا اینکه مالت را نزدشان به امانت بگذارید و از آنها سود بگیرید، زیرا بین مؤمن و غیرمسلمان یا بین مؤمن و ناصبی ربایی وجود ندارد. اگر از امثال این افراد وام بگیرید ولی نتوانی آن را پرداخت کنی اشکالی ندارد؛ خداوند توفیقت دهد.

پرسش ۹۲:

در عراق بانک‌ها و صرافی‌های خارجی وجود دارند که وام با بهره می‌دهند، به این صورت که مردم از آن‌ها وام‌هایی با بهره (هرچند بهره اندک) دریافت می‌کنند. حکم شرعی آن چیست؟ و آیا کسی که نیاز مبرم دارد می‌تواند از آنها وام بگیرد؟

پاسخ:

بین مسلمان و غیرمسلمان ربا وجود ندارد. اگر آن بانک‌ها متعلق به غیرمسلمان یا ناصبی‌ها (دشمنان اهل‌بیت) باشند، وام گرفتن با بهره از آنها جایز است.

پرسش ۹۳:

در حال حاضر در موسسه‌ای از مؤسسات مدنی عراق کار می‌کنم که به صاحبان مشاغل کوچک وام می‌دهد و درازای آن سود می‌گیرد. این سود به صورت اقساط ماهانه داده پرداخت می‌شود، با در نظر گرفتن اینکه من وام نگرفته‌ام بلکه فقط در این موسسه کار می‌کنم. منبع پول این موسسه از دولت‌های دیگر است (مثلاً آمریکا و اروپا) و از مردم عراق نیست.

با توجه به اینکه من به این علت با آنها همکاری می‌کنم که در فتوایی از سید یمانی شنیدم که اگر صاحب مال کافر یا ناصبی (دشمن اهل بیت علیهم السلام) باشد، ربای قرضی وجود ندارد.

از سید مبارک یا یکی از انصار انتظار دارم که جواب مرا بدهند که آیا کار کردن در این موسسه برای من جایز است یا خیر؟ با علم به اینکه مرکز این موسسه، در آمریکا قرار دارد...

پاسخ:

بین مؤمن (یا مسلمانی که حب اهل بیت علیهم السلام را دارد) و کافر به نبوت محمد صلی الله علیه و آله (یا آنکه دشمنی با آل محمد علیهم السلام یا شیعیان آنها را از آن رو که شیعه اهل بیت علیهم السلام هستند برانگیزد) ربا وجود ندارد. گرفتن قرض ربوی از مال غیرمسلمانان برای مسلمان جایز است و کار در این مؤسسات نیز جایز است.

پرسش ۹۴:

در مورد قرض از بانک‌های خارجی غیرمسلمان در اروپا، برخی از مسلمانان برای خرید خانه از بانک وام می‌گیرند و بعد با سود به نسبت ۸۴ و ۶ درصد طی مدت ۲۰، ۲۵ یا ۳۰ سال برمی‌گردانند. می‌توان اول سود پول را پرداخت کرد و بعد از خرید خانه، اصل وام را پرداخت نمود و در حالت دیگر قسمتی از وام را به صورت ماهانه اضافه بر سود موردنظر (۸۴ و ۶) درصد پرداخت نمود و به این ترتیب پرداخت ماهانه شخص به صورت زیر می‌باشد: اجاره ماهانه + اصل وام + سود. گرفتن این وام و پرداخت آن همراه با سود به بانک، حلال است یا حرام؟

پاسخ:

قرض با بهره، ربا و حرام است ولی ربای حرام، بین مؤمن و مؤمنی دیگر یا بین مؤمن و مسلمان دیگری که دشمنی با آل محمد (علیهم‌السلام) ندارد، تحقق می‌یابد. سؤال تو در مورد گرفتن قرض از بانک و بازگرداندن آن با بهره ماهانه به بانک که آیا حلال است یا حرام، بستگی دارد به هویت بانک؛ یعنی اگر مالک بانک یا کسانی که صاحب بانک هستند مؤمن یا مسلمانی که دوستی اهل بیت (علیهم‌السلام) را دارند نباشند، جایز است از آنان قرض -هرچند با بهره- گرفته شود و نیز می‌توان به آنها قرض یا مالی را با دریافت بهره سپرد.

پرسش ۹۵:

من در بانک سوئدی مقداری پول سپرده‌ام و در پایان سال، بانک سودی به من می‌دهد که آن را به عراق می‌فرستم؛ یعنی به فقرای عراق می‌دهم تا از ربا دوری کرده باشم. می‌دانم که ثوابی از این کار نمی‌برم ولی برای دوری از ربا چنین می‌کنم؛ با توجه به اینکه من ناچارم پول خود را برای جلوگیری از سرقت در بانک بگذارم. آیا من بر مسیر صحیح قرار دارم یا خیر؟

پاسخ:

ربا بین مؤمنان و یا بین مؤمن و مسلمانی که در گفتار یا کردار دشمنی با آل محمد علیهم السلام ندارد، معنا می‌یابد و بین مسلمان و غیرمسلمان، ربایی وجود ندارد؛ بنابراین سودی که بانک مذکور به تو می‌دهد متعلق به تو است و می‌توانی با اراده خود در آن تصرف نمایی یا آن را صدقه دهی یا هر کار که مایل هستی و در آن رضایت خدا وجود دارد انجام دهی. برای صدقه‌هایی که دادی، اجر می‌بری و پاداش می‌گیری؛ زیرا مالی است که تو مالک آن هستی و آن را صدقه داده‌ای.

پرسش ۹۶:

دوست یکی از انصار از بانک وام گرفته است. آن برادر انصاری آن وام را از او گرفته به این شرط که تا زمانی که مبلغ وام نزد او است اقساط ماهیانه را پرداخت کند. آیا جایز است که برادر انصاری این قرض را از دوستش با این شرط بگیرد یا خیر؟

پاسخ:

این قرض ربوی است.

پرسش ۹۷:

حکم بانک در ایران چیست؟ آیا بانک اسلامی محسوب می‌شود؟ سود وام

ربا محسوب می‌شود یا نه؟

پاسخ:

پیشتر بیان کردم اموالی که در اختیار حکومت‌هایی که بر سرزمین‌های اسلامی حکومت می‌کنند قرار دارد، یا مُلک امام است یا عامهٔ مسلمانان؛ بنابراین جایز است که مؤمنان از بانک‌ها سود دریافت کنند، اما پرداخت سود وام به بانک جایز نیست و ربای حرام محسوب می‌شود.

پرسش ۹۸:

برخی از بانک‌ها در ایران ادعا می‌کنند که برای وام، سودی دریافت

نمی‌کنند بلکه تنها مبلغ جزئی در قبال اوراق استفاده‌شده در معامله و کار

کارمندان دریافت می‌کنند. آیا وام گرفتن از این بانک‌ها جایز است یا نه؟

پاسخ:

جایز است.

قرارداد بیمه

پرسش ۹۹:

احکام شرعی در خصوص بیمه عمر، بیمه خدمات درمانی و بیمه حوادث و سرقت و به طور کلی هر چیزی که به بیمه مربوط می شود چیست؟

پاسخ:

بیمه نامه: قراردادی است که از یکسو بین شرکت بیمه کننده (بیمه گر) و از سوی دیگر با شخص، اشخاص یا شرکت دیگری (بیمه شونده یا بیمه گزار) منعقد می گردد.

در این قرارداد، بیمه گر به بیمه گزار متعهد می گردد که در صورت بروز حادثه بر چیزی معین در مدتی معین جبران خسارت کند و پول معینی را در مدت معین به او یا ورثه اش پرداخت نماید.

چند مسئله:

۱- بیمه گزار ملزم به پرداخت مبلغ معین شده، طبق قرارداد و در مدت معین شده می باشد و در غیر این صورت، بیمه گر از پرداخت خسارت پیش آمده امتناع و قرارداد را فسخ خواهد کرد و اگر بخشی از مبلغ بیمه نامه توسط بیمه گزار به بیمه گر پرداخت شده باشد، نصف این مبلغ را به بیمه گزار پرداخت نماید.

۲- اگر بیمه گزار در پرداخت مبلغ مقرر تعلل کند، بیمه گر در مهلت دادن به او یا فسخ قرارداد و بازگرداندن نصف مبلغی که بیمه گزار به او پرداخت کرده است، مختار می باشد؛ اگر که بیمه گزار چیزی از مبلغ را پرداخت کرده باشد.

۳- اگر بیمه‌گر شرط کند که چنانچه بیمه‌گزار در پرداخت اقساط و یا مبلغ باقی‌مانده در قرارداد تعلل یا امتناع کند و به دنبال آن، بیمه‌گر قرارداد را فسخ نماید و بیمه‌گر چیزی از مبلغ پرداخت‌شده را به بیمه‌گزار پرداخت ننماید، این شرط صحیح است.

۴- بیمه‌گر باید در صورت بروز حادثه بیمه‌گزار را جبران خسارت نماید و در صورت عدم پرداخت این مبلغ از سوی بیمه‌گر، قرارداد فسخ نمی‌گردد بلکه او باید جبران خسارت نماید.

۵- باید بیمه‌گر قبل از انعقاد قرارداد توانایی جبران خسارت را داشته باشد و چنانچه پس از عقد قرارداد مشخص شود که بیمه‌گر قادر به پرداخت خسارت احتمالی نیست، برای بیمه‌گزار این حق محفوظ می‌باشد که قرارداد را فسخ و مبلغ پرداخت‌شده از سوی او بازگردانیده شود؛ حتی اگر پس از مشخص شدن ابتدایی ناتوانی بیمه‌گر از پرداخت خسارت، توانایی پرداخت خسارت در او ایجاد شود.

۶- اگر در ابتدا بیمه‌گر توانایی جبران خسارت را داشته باشد و بعداً ناتوانی از پرداخت بر او عارض شود، بیمه‌گزار حق فسخ قرارداد و باز پس گرفتن نصف مبلغ پرداخت‌شده به بیمه‌گر را دارد.

۷- اگر بیمه‌گر شرط کند که در صورت بروز ناتوانی از پرداخت خسارت، بیمه‌گزار حق فسخ قرارداد را ندارد و نصف مبلغ پرداخت‌شده به او بازگردانیده نشود، چنین شرطی صحیح نیست.

۸- اگر بیمه‌گر شرط کند که در صورت بروز ناتوانی از پرداخت خسارت، کل مبلغ پرداخت‌شده را بازگرداند، شرط صحیح است.

موسیقی، نقاشی موجودات جاندار و برخی بازی‌ها

پرسش ۱۰۰:

عُلما در جواز گوش دادن به آهنگ‌های کلاسیک اختلاف دارند. آیا حلال است یا حرام؟

پاسخ:

گوش دادن به موسیقی جایز نیست.

پرسش ۱۰۱:

حکم استفاده از موسیقی‌های متن در فیلم‌ها چیست؟

پاسخ:

در مورد موسیقی، اگر آهنگ و آواز و چیزهایی شبیه به آن باشد، به کارگیری آن جایز نیست، ولی اگر موزیکِ متن باهدف بیان اینکه اینجا جایگاه حزن و اندوه یا نگرانی یا وحشت و یا... است، جایز می‌باشد؛ یعنی به کارگیری آن مثل موزیکِ متن در فیلم جایز است.

پرسش ۱۰۲:

ما در کار تولید سرودها و آهنگ‌های مربوط به دعوت مبارک فعالیت داریم و خواهان یک ضابطه و قانونی برای آلات صوتی که به کارگیری آن‌ها جایز است می‌باشیم؛ مثل طبل، بوق، افکت‌های دست زدن و هلله کردن و بعضی از آهنگ‌های ارگ یا پیانو و... سازهای زهی که از پیانو مشتق می‌شوند و خود

سازهای زهی محسوب نمی‌شوند. یا آهنگ‌هایی که به وسیله رایانه تولید می‌شوند.

پاسخ:

افکت‌های کف و سوت، طبل و بوقی که برای اعلام به کار گرفته می‌شود مثل اعلام برای جنگ و چیزی شبیه به آن- جایز است.

آهنگ‌هایی که از دستگاه‌های الکترونیکی پخش می‌شود نیز جایز است اگر به صورت لهو و طرب نباشد؛ مثالی از موزیک‌های جایز از این دست مثل صدای قطرات باران، صفیر باد، صدای طبل‌های جنگی، صدای غمناک و... می‌باشد.

باید از هرگونه سرود یا آهنگی که به‌طور معمول اهل فسق و لهو و طرب به کار می‌گیرند، پرهیز و دوری شود، حتی اگر خالی از موسیقی و یا آلات صوتی باشد.

پرسش ۱۰۳:

حکم موسیقی و غنا چیست؟

پاسخ:

موسیقی حرام، غنا حرام و استماع آنها حرام است (استماع یعنی شنیدن با قصد و نیت، و شنیدنی که بدون قصد و غرض باشد مورد نظر نیست). فقط طبل حین جنگ و دمیدن در شیپور برای اعلام، مجاز است.

پرسش ۱۰۴:

حکم نقاشی موجودات جاندار چیست؟

پاسخ:

نقاشی کردن جایز است حتی در مورد جانداران مگر آنکه در خود نقاشی، مورد حرامی باشد؛ مانند نمایاندن عورت، یا کشیدن و تراشیدن بتی که به جای خدا بندگی می شود.

پرسش ۱۰۵:

حکم بازی شطرنج، دومینو یا چیزهایی شبیه آن مثل ورق بازی و موارد دیگر - که هم می توان در دنیای واقعی بازی کرد و هم در کامپیوتر یا پلی استیشن - چیست؟

پاسخ:

اگر در آن شرط بندی مطرح نباشد جایز است؛ ولی اگر بازی هایی باشند که فقط وقت انسان را تلف می کنند مکروه است و بهتر است از آن ها دوری شود.

پرسش ۱۰۶:

حکم بازی ها و مسابقات ورزشی چیست؟

پاسخ:

جایز است، و برخی از آن ها مستحب هستند؛ مثل شنا و تیراندازی.

مسائل مربوط به پزشکی و عمل زیبایی

پرسش ۱۰۷:

آیا انجام عمل زیبایی - چه در مردان و چه در زنان - جایز است؟ مانند زیبایی بینی و آثاری که در چهره وجود دارد.

پاسخ:

جایز است.

پرسش ۱۰۸:

اگر انجام عمل زیبایی جایز باشد، آیا در اجزایی که نگاه کردن به آنها حلال است جایز می‌باشد؟ یا به‌طور کلی جایز است؟

پاسخ:

اگر در انجام عمل زیبایی اضطراب وجود نداشته نباشد، باید حدود شرعی در نگاه و لمس کردن برآورده شود؛ اگر نسبت به آن مجبور شود، با اضطراب و نبودن هم‌جنس، نگاه و لمس جایز است.

پرسش ۱۰۹:

حکم رفتن زن نزد پزشک مرد چیست؟ در صورتی که زنی با آن تخصص وجود نداشته باشد.

پاسخ:

اگر معالجه با عمل حرامی همراه باشد، مانند نگاه کردن پزشک به آن بخش

از بدن زن که نگریستن به آن یا لمس کردنش برایش جایز نیست، مجاز نمی‌باشد مگر هنگام اضطرار.

پرسش ۱۱۰:

برای گرفتن نمونه از مرد برای مشخص کردن قابلیت باروری در او، اگر او انجام این عمل از طریق همسرش را نپذیرد، آیا به روشی دیگر غیر از همسرش می‌توان این عمل را انجام داد؟

پاسخ:

استمنا با استفاده از جسم خود انسان حرام و اگر به‌واسطه جسم همسرش باشد، مجاز است.

پرسش ۱۱۱:

آیا خارج کردن منی به شیوه غیرشرعی (استمنا) باهدف انجام آزمایش پزشکی جایز است؟

پاسخ:

اگر اطمینان حاصل شود که عامل دیگری بر جلوگیری از فرزندآوری وجود ندارد، خارج کردن منی به شیوه غیرشرعی جهت معاینه مجاز است. ولی به شرطی که خارج کردن آن فقط منحصر به همین کار باشد.

پرسش ۱۱۲:

من در بیمارستانی در بخش جراحی مشغول به کار هستم و زنانی با سوختگی‌های بدنی آورده می‌شوند و در کادر، نیروی زن برای معالجه این بیماری‌ها وجود ندارد. برای کندن پوست سوخته شده لازم است که بیمار به همراه شوهر، مادر یا یکی از محرم‌هایش حمام برده شود و متأسفانه آنها بدون کمک ما نمی‌توانند این کار را انجام دهند. حکم این عمل را بیان فرمایید؟

پاسخ:

بر مسلمین واجب است که برای معالجه زنان کادر طبی زن فراهم کنند، و حتی واجب است برای معالجه زنان مکان خاصی نیز فراهم گردد تا معالجه با عزت و کرامت انجام شود و در این خصوص، امور فرعی بسیار زیادی نیز وجود دارد:

- باید برای رفع تمامی نیازهای پزشکی تعداد کافی پرسنل زن به کار گرفته شوند.

- لازم است مراکز معالجه زنان به‌طور کامل جدا باشند، چه با ساختن بیمارستان ویژه زنان یا بخش‌بندی بیمارستان.

اما در خصوص وضعیتی که برادر ابو نبا در آن قرار دارد، در صورت وجود اضطراب معالجه سوختگی زنان توسط مردان بلامانع است و گناه و خطای آن بر عهده حکومت طاغوت و همچنین تمام مسلمین تقصیر کار که ایجاد بستر مناسب برای معالجه زنان اقدام نکرده‌اند، می‌باشد.

اهدای عضو، و تشریح جسد مردگان

پرسش ۱۱۳:

آیا جایز است انسان به اهدای اعضای بدنش پس از مرگش وصیت نماید؟

پاسخ:

جایز است انسان به اهدای یک یا چند عضو از بدنش پس از مرگ وصیت نماید و اگر اهدای او به مؤمن باشد یا در جهتی باشد که به مؤمنان می‌رسد، ان شاء الله در این خصوص پاداش می‌گیرد. خداوند توفیق دهنده است.

پرسش ۱۱۴:

آیا ولی میت می‌تواند عضوی از اعضای بدن مرده را به شخص زنده‌ای اهدا کند تا از آن سودی ببرد، و یا آن را بفروشد؟

پاسخ:

فروش اعضای بدن مجاز نیست، ولی اهدا کردن، جایز است اگر آن ولی مؤمن پدر، مادر، پسر یا دختر باشد.

پرسش ۱۱۵:

آیا اهدای عضوی از بدن انسان زنده به انسان زنده دیگر یا فروش آن جایز است؟

پاسخ:

فروختن جایز نیست، ولی اهدا جایز است.

پرسش ۱۱۶:

حکم تشریح جسد میت چیست؟ به صورتی که امروزه در بسیاری از بیمارستان‌های دولت‌ها انجام می‌شود.

پاسخ:

تشریح جسد میت مؤمن جایز نیست مگر در صورتی که شک و تردید در وقوع جرم یا مرضی وجود داشته باشد که عموم مؤمنان را تهدید می‌کند.

پرسش ۱۱۷:

حکم تشریح جسد میت با هدف یادگیری یا تشخیص علت مرگ یا چیزهای شبیه به آن باشد چیست؟

پاسخ:

تشریح جسد مؤمن برای یادگیری بدون اجازه‌ی پیشین از او جایز نیست.

جلوگیری از بارداری، تلقیح و شبیه‌سازی

پرسش ۱۱۸:

حکم بستن لوله‌ها چیست؟ یعنی قطع کردن لوله‌ی تخمدان باهدف جلوگیری از باردارشدن برای همیشه، به جهت رنج و سختی که به زنی وارد می‌شود و عدم تحمل او برای باردارشدن؟

پاسخ:

جایز است. ولی برای زن شوهردار باید با رضایت و موافقت همسرش باشد.

پرسش ۱۱۹:

روش‌های مختلفی برای جلوگیری از بارداری وجود دارد مانند بستن لوله‌ها با عمل جراحی، خوردن قرص و استفاده از دستگاه آی‌یودی، حکم این روش‌ها یا استفاده از این ابزارها برای جلوگیری کامل یا موقت از بارداری چیست؟ همچنین حکم سقط‌جنین به علت عدم توانایی معیشت و مشکلات تربیتی و تنگدستی چیست؟

پاسخ:

استفاده از روش‌های جلوگیری از بارداری که در پرسش ذکر شده است (بستن لوله‌ها، قرص و دستگاه) جایز است. ولی سقط‌جنین بعد از تلقیح، جایز نیست.

پرسش ۱۲۰:

آیا استفاده از دستگاه «آی‌یودی» برای جلوگیری از بارداری جایز است؟ و آیا جایز است مرد این دستگاه را قرار دهد؟

پاسخ:

استفاده از آن با موافقت شوهر جایز است، و جایز نیست مرد آن را داخل رحم قرار دهد.

پرسش ۱۲۱:

آیا استفاده از دستگاه ضدبارداری «آی‌یودی» که توسط پزشک زنان کار گذاشته می‌شود، جایز است؟ با توجه به اینکه انجام این عمل نیازمند مشاهده

اندام تناسلی توسط دکتر می‌باشد.

پاسخ:

مجاز است.

پرسش ۱۲۲:

آیا سقط کردن جنینی که به چهارماهگی نرسیده باشد جایز است؟ چرا که هنوز روح در او دمیده نشده است. با توجه به اینکه این عمل به دلیل تنگی معیشت انجام می‌شود و این بارداری با وجود جلوگیری از بارداری برخلاف میل خانواده صورت گرفته است.

پاسخ:

سقط کردنش جایز نیست مگر اینکه بقای او برای زنده ماندن مادر خطری داشته باشد.

پرسش ۱۲۳:

زنی شش ماهه حامله است و با معاینات سونوگرافی مشخص گردیده است که به علت مصرف قرص و دارو، احتمال می‌رود که کودک ناقص‌الخلقه یا ناقص‌العقل به دنیا بیاید. آیا به دلیل ناقص‌الخلقه بودن کودک، سقط جنین جایز است؟

پاسخ:

جایز نیست مگر اینکه باقی ماندن آن خطری برای زندگی مادر محسوب شود.

پرسش ۱۲۴:

حکم فرزندانگی که از طریق لوله آزمایش (آیوی اف) به دنیا می آیند چیست؛ برای پدر و مادر یا یکی از آن دو که به دلیل عارضه بیماری راهی جز این روش ندارند؟

پرسش:

گرفتن تخمک از همسر و تلقیح آن با نطفه شوهر و کاشت آن در رحم همان زن صاحب تخمک جایز است.

پرسش ۱۲۵:

آیا برداشتن تخم از زنی که با همسرش لقاح یافته و کاشتن آن در رحم زن دیگر یا در رحم مصنوعی و یا زن دیگری از محارم همسر یا غیر از محارم او، مجاز است؟ به جهت ناتوانی رحم همسر مرد یا به دلیل نداشتن رحم.

پاسخ:

برداشتن نطفه از زن و تلقیح آن با همسرش و کاشت مجدد در رحم همان زن جایز است؛ اما کاشتن آن در رحم زن دیگر حتی اگر آن زن، همسر دوم همان مرد باشد، جایز نیست.

پرسش ۱۲۶:

یکی از مؤمنان به دعوت، اقدام به اهدای اسپرم خود به برادر عقیمش نمود و با آن اسپرم، تخمک همسر برادرش را تلقیح نمودند و همسرش باردار شد و دختری به دنیا آمد. او این کار را از سر لطف و محبت نسبت به برادرش انجام

داد تا بینشان جدایی و طلاق واقع نشود، ولی خیالش از نظر حلال یا حرام بودن این کار راحت نبود. این اقدام به سه سال پیش برمی‌گردد. در حال حاضر برادرش معالجه شده و همسرش از نطفه‌ی او باردار شده است. او حکم شرعی را نمی‌داند و اهداکننده اسپرم فرزندان دارد که یکی از آنها پسر است. تکلیف او با این فرزندی که از طریق تلقیح مصنوعی به دنیا آمده است چیست؟

پاسخ:

حکم شرعی: اینکه زن از آب مرد دیگری غیر از شوهرش باردار شود، جایز نیست.

اما نطفه‌ای که بر اثر کاری که شما از روی جهل و عدم آشنایی با حکم صورت داده‌اید متولد شده است، حکم شبهه را دارد و او به صاحب آب منسوب می‌گردد؛ پس صاحب آب، پدرش است و پسران او برادران او می‌باشند و مادرش هم کسی است که او را باردار شده و پسران آن زنی که او را باردار شده است نیز برادرانش به شمار می‌آیند.

پرسش ۱۲۷:

- ۱- معنای حکم شبهه چیست؟ آیا او حرام‌زاده است یا خیر؟ و ما چطور این شبهه را برطرف کنیم و حقیقت را بدانیم؟
- ۲- آیا وقتی نوزاد بزرگ شد موضوع را به او بگوییم، همچنین به کودکان خودم و عموه‌های بچه‌ها؟ یا خیر؟
- ۳- تکلیف و وظیفه من در قبال این کودک چیست؟

پاسخ:

فرزند شبهه‌ناک به والدینش منتسب می‌شود و حرام‌زاده نیست؛ خداوند توفیقت دهد. در حالت فوق‌الذکر، صاحب آب، پدر نوزاد است و صاحب تخمک، مادر او و کودک از این دوارث می‌برد و آنها نیز از او میراث می‌برند. اما با خبر ساختن آن فرزند دختر، هنگامی امکان‌پذیر است که وی بتواند این امور را درک کند، چراکه از این کار گریزی نیست؛ خداوند توفیقت دهد. موضوع مهم دیگری نیز مطرح می‌باشد؛ اینکه پسران مادرش که صاحب تخمک است، برادران او از طرف مادرش هستند و پسران پدرش که صاحب آب است نیز برادران او از ناحیه پدرش می‌باشند. وظیفه شما در قبال او، همان وظیفه‌ی پدر در قبال دخترش است.

پرسش ۱۲۸:

حکم شبیه‌سازی انسان در رحم و غیر رحم چیست؟

پاسخ:

برداشتن نطفه‌ای از یک مرد و کاشتن آن در رحم همسرش جایز است. همچنین جایز است که سلول تخم از همسر و یا زن دیگری برداشته شود مشروط بر اینکه هسته آن با هسته نطفه گرفته شده از همسر آن زن، جایگزین شود.

آرایش زن و بعضی از احکام مخصوص به زنها

پرسش ۱۲۹:

آیا رفتن به مجلس عروسی که فقط زنان در آن هستند ولی رقص و غنا در آن است- جایز است؟

پاسخ:

اگر فقط در آن مجلس زنان باشند و صدایشان را مردان نشنوند، و همچنین اگر در آن مجلس ارتکاب حرامی مثل نواختن و دمیدن در آلات موسیقی نباشد، جایز می‌باشد.

پرسش ۱۳۰:

حکم خال کوبی بر قسمتی از بدن چیست؟ و همچنین حکم «تتوی ابرو» -یعنی تقریباً همان خال کوبی در ابرو که امروزه متداول است- چیست؟ و خال کوبی در بدن و ابرو به این صورت می‌باشد: سوراخ کردن به وسیله سوزن تا اینکه خون زیاد خارج می‌شود مثل یک جراحی می‌باشد- سپس اثر آن در بدن باقی می‌ماند و روی آن تصویر پرندگان یا اشخاص یا گل کشیده می‌شود.

پاسخ:

خال کوبی ابرو (تتو) به خاطر دلیلی انجام شود- جایز است، مثل از بین بردن مو یا کاستن آن؛ اما کشیدن تصویر حیوانات و چیزهای دیگر بر بدن جایز نیست.

پرسش ۱۳۱:

آیا سرمه کشیدن جلوی افراد غریبه برای زن جایز است؟

پاسخ:

اگر برای دیدن غریبه‌ها سرمه بگذارد جایز نیست، ولی اگر در خانه برای همسرش گذاشته باشد، واجب نیست برای خارج شدن از خانه یا دیدن غیر محارم آن را بزداید.

پرسش ۱۳۲:

آیا کشیدن سرمه برای زنی که همسر ندارد - حتی در خانه - مجاز نیست، چه برسد به بیرون؟

پاسخ:

زن مجرد مجاز است در خانه سرمه بکشد.

پرسش ۱۳۳:

حکم شرعی پوشیدن شلوار همراه با حفظ حجاب موی سر، و همین‌طور حکم شرعی چادر چیست؟

پاسخ:

پوشانیدن صورت، دو کف دست و پنجه‌های پا بر زن واجب نیست و بقیه اعضا باید به‌طور کامل پوشانیده شود؛ جنس پوشش نباید نازک و به‌قدری تنگ باشد که زیرش را نمایان سازد؛ اما در خصوص شلوار، در صورتی که از روی آن مانتو یا کتی پوشد که تا زانو را بپوشاند اشکالی ندارد، آن‌هم در صورتی که تنگ

نباشد تا هر آنچه زیرش است را نمایان سازد؛ اما اگر زنی شلوار بپوشد و مانتو یا کتی روی آن نباشد و حجاب سرش را حفظ کند، اشکال دارد و حجاب شرعی محسوب نمی‌شود؛ حتی هتک حرمت پوشیدن شلوار به این صورت، از نمایان ساختن مو و کشف حجاب سر بیشتر است.

پرسش ۱۳۴:

آیا تحنک (پوشانیدن زیر چانه) بر زنان واجب است؟ محدوده تحنک چه مقدار است؟

پاسخ:

زن می‌تواند چهره‌اش را آشکار کند. قسمتی که زیر حنک قرار می‌گیرد جزو صورت نیست و پوشاندن آن واجب می‌باشد.

پرسش ۱۳۵:

آیا زن می‌تواند در حضور برادر بالغ یا پدرش یا پسر بالغ خود لباسی بپوشد که قسمتی از زیبایی‌ها و جاذبه‌هایش را نمایان می‌کند مثل پوشیدن لباس خواب یا چیزی شبیه به آن البته همراه با پوشانیدن عورت که طبیعتاً واجب است، و اگر حرام است حدود و مقدار زیبایی و جاذبه‌هایی که در حضور اشخاص نام‌برده شد می‌تواند نمایان باشد چقدر است؟

پاسخ:

حق تعالی می‌فرماید: ﴿وَقُلْ لِّلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَىٰ جُيُوبِهِنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ أَوْ آبَائِهِنَّ أَوْ آبَائِهِنَّ أَوْ أَبْنَائِهِنَّ أَوْ أَبْنَائِهِنَّ أَوْ

إِخْوَانَهُنَّ أَوْ بَنِي إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي أَخَوَاتِهِنَّ أَوْ نِسَائِهِنَّ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ أَوْ
التَّابِعِينَ غَيْرِ أَوْلَى الْأَرْبَةِ مِنَ الرَّجَالِ أَوْ الطِّفْلِ الَّذِينَ لَمْ يَظْهَرُوا عَلَيَّ عَوْرَاتِ النِّسَاءِ
وَلَا يَضْرِبْنَ بَارِجُلَهُنَّ لِيَعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِنْ زِينَتِهِنَّ وَتَوَبُّوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهَا الْمُؤْمِنُونَ
لَعَلَّكُمْ تَفْلَحُونَ ﴿۱﴾ (و به زنان مؤمن بگو که چشمان خویش را ببندند و شرمگاه
خود را نگه دارند و زینت‌های خود را جز آن مقدار که هویدا است آشکار نکنند
و مقنعه‌های خود را تا گریبان فروگذارند و زینت‌های خود را آشکار نکنند،
مگر برای شوهران خود یا پدران خود یا پدرشوهرهای خود یا پسران خود یا
پسران شوهر خود یا برادران خود یا پسران برادر خود، یا پسران خواهر خود یا
زنان هم‌کیش خود، یا بندگان خود، یا مردان خدمتگزار خود که رغبت به زن
ندارند، یا کودکانی که از شرمگاه زنان بی‌خبرند و نیز چنان پای بر زمین نزنند تا
آن زینتی که پنهان کرده‌اند دانسته شود. ای مؤمنان، همگان به درگاه خدا توبه
کنید، باشد که رستگار گردید).

آنچه زن می‌تواند در برابر نامحرمان آشکار کند عبارت است از صورت،
کف دست‌ها و کف پاها و آنچه زن می‌تواند در برابر محارم^(۲) آشکار سازد

۱- نور: ۳۱.

۲- هر کسی محارمی دارد، و ازدواج با این محارم برای همیشه حرام است؛ خواه این محارم مرد باشند
یا زن. اکنون قصد داریم حکم محارم زن را بیان کنیم: محارم یک زن کسانی هستند که ازدواج با
آنها برای او برای همیشه حرام است، و بر سه قسم هستند: یا نسبی هستند، یا رضاعی هستند و یا
مصاهره (از طریق ازدواج محرم هستند)؛ مثل پدر و جد و هر چه بالا می‌رود از طرف مادر باشد یا پدر
فرقی ندارد، و پسر و نوه هر چه پایین می‌رود، و برادر از پدر یا مادر چه رسد به برادر پدري و مادري،
و فرزندان آنها هر چه پایین می‌روند، و فرزندان خواهر پدري یا مادري چه رسد به هر دو هر چه پایین

عبارت است از گردن و بالاتر از آن، آن مقدار از دست‌ها که باید برای وضو گرفتن آشکار نماید، و وسط ساق و پایین‌تر از آن، و برای شوهرش تمام بدنش را. (۱)

پرسش ۱۳۶:

منظور از «زینت» در آیه شریف چیست؟ و چه چیزهایی از زن را شامل می‌شود؟

حدود عُمَرُ در ﴿... الطُّفْلِ الذِّينَ لَمْ يَطْهَرُوا عَلَى عَوْرَاتِ النِّسَاءِ﴾ (کودکانی که از شرمگاه زنان بی‌خبرند) چقدر است؟
و منظور از این آیه چیست: ﴿وَلَا يَضْرِبْنَ بَارِجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِنْ زِينَتِهِنَّ﴾ (و نیز چنان پای بر زمین نزنند تا آن زینتی که پنهان کرده‌اند دانسته شود)؟

می‌روند، و همسر دختر هر چه پایین می‌رود، و شوهر مادر بعد از دخول، و پسر شوهر بعد از دخول، و عمو و عموی پدر و مادر و دایی و دایی پدر و مادر و پدرزن و مادرزن هر چه بالاتر می‌روند.

۱- از امام صادق (علیه السلام) راجع به اینکه «آنچه بر مرد از نگاه کردن بدن زن نامحرم حلال است» روایت شده است که فرمود: (صورت، دو قدم پا، و دو کف دست است). از ابو جارود از امام باقر (علیه السلام) در تفسیر آیهی ﴿وَلَا يَبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا﴾ (و زینت‌های خود را جز آن مقدار که پیدا است آشکار نکنند) (نور: ۳۱) روایت شده است که فرمود: (منظور پیراهن، سرمه، انگشتر، خضاب نمودن کف دست و دستبند است. زینت‌های سه‌گانه عبارت‌اند از: زینت برای مردم، زینت برای محرم و زینت برای همسر؛ اما زینت برای مردم را بیان نمودیم، و اما زینت برای محرم جایگاه گردن‌بند و بالاتر از آن و از آرنج به پایین و خلخال (زینتی که وسط ساق پا بسته می‌شود) به پایین است، اما زینت برای همسر: تمام بدن زن است).

پاسخ:

در مورد زن، زینت به هر چیزی که پوشاندن آن از نگاه نامحرم واجب است اطلاق می‌شود و تمام بدن زن به جز صورت، کف دست‌ها و کف پاها را شامل می‌گردد.

کودکی که زن باید خود را از او حفظ کند، کودک ممیز است و معمولاً کودک با تمام شدن هفت سال به سن تمیز می‌رسد و یا چه‌بسا بر اساس وضعیت کودک و مقدار درک و فهم او در سن هشت، نه یا ده‌سالگی یا پس از آن به این سن برسد.

منظور این سخن خدای متعال که فرموده است ﴿وَلَا يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ لِيَعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِنْ زِينَتِهِنَّ﴾ (و نیز چنان پای بر زمین نزنند تا آن زینت که پنهان کرده‌اند دانسته شود) بلند کردن صدا از خلخال می‌باشد.

پرسش ۱۳۷:

زن چه چیزهایی را باید از خواهرش بپوشاند؟

پاسخ:

در خصوص آن مقداری که پوشاندنش بر زن از خواهرش واجب است در آیهی ﴿وَقُلْ لِّلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ﴾ (و به زنان مؤمن بگو که چشمان خویش را ببندند و شرمگاه خود را نگاه‌دارند) منظور نگاه کردن می‌باشد؛ بنابراین جایز نیست که زن به عورت خواهر خود بنگرد و نیز زن باید عورت خود را از اینکه زن دیگری به آن نگاه کند حفظ کند و بپوشاند.

این، همان مقدار واجب می‌باشد.

پرسش ۱۳۸:

آیا زن می‌تواند رنگ حجابی که بر سر می‌نهد یا دیگر لباس‌ها و نوع پارچه‌اش را آن‌طور که خودش می‌خواهد انتخاب کند؟ (مثلاً گاهی شلوار از پارچه عادی است و گاهی از کتان یا پارچه‌ای که کابوی معروف است) -ضمن حدودی که مسائل شرعی رعایت شود- یا بر زن واجب است رنگ‌بندی و جنس‌ها (ی متفرقه) را رها کند؟

پاسخ:

اگر حدود شرعی که پیشتر بیان کردم حفظ شود، هر رنگ و پارچه‌ای جایز است.

پرسش ۱۳۹:

حکم جوراب شیشه‌ای برای زن چیست؟

پاسخ:

ظاهر کردن دو کف دست و پنجه پا و صورت زن جایز است و اشکال ندارد و بر او واجب است که سایر اعضا را به‌طور کامل بپوشاند. پوشیدن جوراب برای زن واجب نیست.

پرسش ۱۴۰:

آیا پوشیدن زیورآلات و خارج شدن از منزل با آن مجاز است؟

پاسخ:

استفاده از زیورآلات برای زن جایز و حتی مستحب است؛ اما آشکار نمودنشان برای مردان دیگر حرام است مگر برای شوهر یا افراد محرم؛ به غیر از حلقه‌ی ازدواج که از نظر عرفی جواهرآلات محسوب نمی‌شود؛ بنابراین می‌تواند آن را به دست کند و در برابر سایر مردان آشکار نماید.

پرسش ۱۴۱:

حکم نگاه کردن به زنانی که در تلویزیون حاضر می‌شوند و حجاب شرعی را رعایت نمی‌کنند چیست؟

پاسخ:

تا وقتی که باعث برانگیخته شدن شهوت نشود جایز است.

پرسش ۱۴۲:

حکم حضور داشتن مردان و زنان در یک مکان از نظر نگاه کردن چیست؟

پاسخ:

کتاب شرایع الاسلام (احکام نورانی اسلام) - جلد ۳:
اما نگاه اتفاقی بدون اراده و قصد و غرض - که نتیجه برخورد مردان و زنان در یک مکان نوعی است - اشکالی ندارد.

مرد نباید به هیچ وجه و با هیچ قصدی به بدن زن نامحرم نگاه کند، مگر در حالت ضرورت، و نگاه کردن به صورت و دست و پاها تا میچ در مرتبه اول جایز ولی مکروه و دوباره نگاه کردن حرام است. حکم نگاه کردن زن به مرد نامحرم

نیز به همین صورت است.

نگاه کردن با وجود ضرورت جایز است، مانند هنگامی که می‌خواهد بر آن زن شهادت دهد - که در این صورت نگاه کردن به او را فقط برای هر آنچه می‌خواهد از آن اطلاع حاصل کند کوتاه می‌کند، مانند پزشکی که زنی نیاز دارد تا او مداوایش نماید؛ اما نگاه اتفاقی بدون اراده و قصد و غرض - که نتیجه برخورد مردان و زنان در یک مکان نوعی است - اشکالی ندارد.

و مسئله نگاه کردن اتفاقی در اینجا به معنی نگاه بدون هیچ قصد و غرضی است: «اما نگاه اتفاقی بدون اراده و قصد و غرض - که نتیجه برخورد مردان و زنان در یک مکان نوعی است - اشکالی ندارد»؛ فرقی نمی‌کند که این زنان و مردان در یک کارخانه کار کنند یا در یک دانشگاه یا در یک خانه یا خیابان باهم روبرو شوند و تفاوتی نمی‌کند که به‌طور کامل با یکدیگر بیگانه باشند یا به نحوی رابطه خویشاوندی بیشان برقرار باشد مثل روبرو شدن مردی با زن برادرش.

پرسش ۱۴۳:

آیا جایز است زنی که ازدواج کرده است و ۳۵ سال سن دارد با موافقت همسرش و بدون به همراه داشتن محرم به زیارت امام رضا (علیه السلام) برود؟

پاسخ:

رفتن زن به زیارت امام رضا (علیه السلام) بدون محرم جایز است اگر همان‌طور که در سؤال قید شده است با موافقت شوهرش انجام شود.^(۱)

۱- پاسخ از سید احمد الحسن (علیه السلام) گرفته شده است - شیخ ناظم عقیلی.

پرسش ۱۴۴:

حکم قرائت قرآن توسط زن‌ها طبق احکام تجوید متعارف در حضور مردها در مسابقات قرآنی که بعضی از معممین برای قضاوت و شیه آن حاضر می‌شوند چیست؟

پاسخ:

بعضی از احکام یادشده غیر صحیح یا تکلف آور است و مسئله شنیدن صدای زن توسط مردها اشکالی ندارد، به خصوص اگر برای آموزش یا کار کردن باشد.

آنچه به ارث و حقوق مردم تعلق دارد

پرسش ۱۴۵:

مردی مادر و برادرانی دارد. آیا جایز است که او همه دارایی خود را در قید حیات خود به نام همسرش کند؟

پاسخ:

در صورتی که بیماری منجر به مرگ (بیماری خوفناک) نداشته باشد جایز است، وگرنه حق تصرف در بیشتر از یک سوم اموال خود را ندارد، در صورتی که ورثه او مؤمن به حق باشند.

پرسش ۱۴۶:

سرپرست خانواده‌ای فوت کرده و خانه‌ای باقی گذاشته است. ورثه آن خانه را اجاره داده‌اند و در تقسیم اجاره‌بها که مبلغش سیصد هزار دینار است دچار اختلاف شده‌اند. با توجه به اینکه ورثه میت، همسر (زن)، پسر، دختر، مادر و پدر او هستند ما را روشن فرمایید؛ خداوند شمارا جزای خیر عطا فرماید!

پاسخ:

با توجه به فرضیات این پرسش، خانه یا اجاره‌بها به ۷۲ سهم قسمت و با توجه به مبلغ مذکور، هر سهم تقریباً ۴۱۶۷ (دینار) و به صورت زیر تقسیم می‌شود:

مادر: یک‌ششم یعنی ۱۲ سهم... تقریباً = پنجاه هزار دینار.

پدر: یک‌ششم یعنی ۱۲ سهم... تقریباً = پنجاه هزار دینار.

همسر (زن): یک‌هشتم یعنی ۹ سهم... تقریباً = سی و هفت هزار و پانصد دینار.

پسر: دو قسمت از آنچه باقی می‌ماند یعنی ۲۶ سهم... تقریباً = ۱۰۸۳۴۰ دینار.

دختر: یک قسمت از آنچه باقی می‌ماند یعنی ۱۳ سهم... تقریباً = ۵۴۱۶۰ دینار.

پرسش ۱۴۷:

زنی فوت کرده و ارث بزرگی بر جای گذاشته است. با توجه به اینکه او شوهر، مادر و پنج فرزند (دو دختر و سه پسر) دارد میراث او چگونه تقسیم می‌شود؟

پاسخ:

شوهر یک‌چهارم، مادر یک‌ششم سهم می‌برند و مابقی بین فرزندان تقسیم می‌شود و هر پسر دو برابر هر دختر سهم می‌برد.

نحوه تقسیم کردن آن به این صورت است که ماترک به ۹۶ سهم تقسیم شود: شوهر ۲۴ سهم، مادر ۱۶ سهم، هر یک از سه پسر ۱۴ سهم (۱۴+۱۴+۱۴) و هر دختر ۷ سهم (۷+۷) ارث می‌برند.

پرسش ۱۴۸:

شخصی خانه‌ای از حقوق خود و فرزندانش بناکرده، حقوق او ۶۰۰ دلار و حقوق هر کدام از فرزندانش ۱۵۰ دلار است و آنها چهار نفر هستند و یکی از فرزندان بیشتر از برادرانش مصرف کرده است. حال این خانه چگونه تقسیم می‌شود؟ و حتی وضعیت این قطعه زمین نیز به همین صورت می‌باشد. آیا پدر می‌تواند به یکی از فرزندانش از سهم خودش نهدد چراکه نصف خانه از آن او است و یکی از فرزندان سهمش را می‌خواهد. خانه چگونه باید تقسیم شود؟

پاسخ:

فرزندی که به او مالی پرداخت شده است، به نسبت مالی که به او پرداخت شده نصیب کمتری تعلق می‌گیرد و نصیب بقیه از جمله پدر- به اندازه مقداری که پرداخت کرده‌اند می‌باشد. پدر مانند هر شخص دیگری می‌تواند در قید حیاتش در مالش تصرف کند و به هر یک از فرزندانش یا هر کس دیگر که مایل است مالش را ببخشد؛ و این در صورتی است که به مرض منجر به مرگ یا بیماری خطرناکی که بیم مرگ از آن وجود دارد مبتلا نباشد.

پرسش ۱۴۹:

در سال ۱۹۸۰ تقریباً ۱۲۰ دینار عراقی از شخصی گرفته بودم. وی آن موقع در جنگ مُرد و من نزدیکان او را نمی‌شناسم و اکنون نمی‌دانم چطور می‌توانم ذمه‌ام را از این مبلغ بری کنم؛ چراکه این مبلغ در حال حاضر ارزشی ندارد.

پاسخ:

اگر ورثه‌ای دارد که آنها را می‌شناسی، باید مبلغ را به آنها بدهی و اگر ورثه‌ای ندارد یا شما آنان را نمی‌شناسی، آن مبلغ را به نیابت از او به مؤمنان نیازمند صدقه بده. مبلغ باید بر اساس ارزش پول در این زمان باشد؛ یعنی به ارزش مبلغ در آن موقع نگاه کن و بین چه کاری با آن می‌توانستی انجام دهی یا در مقایسه با طلا چقدر ارزش داشت و ارزشش را در زمان حاضر برآورد کن.

پرسش ۱۵۰:

از سال ۱۹۹۳ تا ۱۹۹۶ میلادی در بخش اداری یگان ارتش کار می‌کردم و از مردم مبالغی برای مرخصی دادن و کارچاق‌کشی معاملات می‌گرفتم که تقریباً ۴ میلیون دینار می‌شود. حکم این اموال چیست؟ با توجه به اینکه من خانواده عموم - که یتیم هستند - را سرپرستی و از این اموال برای آنها مصرف می‌کردم.

پاسخ:

اگر صاحبان این اموال را می‌شناسی باید اموال را به آنها بازگردانی یا ذمه‌ات را از آنها بری کنی، و اگر آنها را نمی‌شناسی با این اموال به نیابت از صاحبانشان صدقه بده، و اگر با این اموال، ایتم یا فقرایی را سرپرستی کرده‌ای، نیازی به صدقه دادن دوباره‌ی آنها نیست.

پرسش ۱۵۱:

شخصی در زمان صدام طغیانگر (لعنه الله) در اتحادیه‌ی وطنی کار می‌کرده که در آنجا اموال مجموعه‌ای از دانشجویان بوده است. مقداری از آن اموال باقی‌مانده و اعضا در آن تصرف می‌کردند. حکم بری کردن ذمه از این اموال برای این افراد چیست؟

پاسخ:

با آن به فقرا صدقه بدهد.

پرسش ۱۵۲:

شخصی ماشینی دارد و غیر عمد به فردی صدمه وارد کرده است. آیا این شخص می‌تواند در عوض خسارت، ماشین آن شخصی را بگیرد؟ با توجه به اینکه ماشین نو بوده و از قیمت آن کاسته شده است؟

پاسخ:

جایز است.

شیء پیدا شده و کودک سرراهی

پرسش ۱۵۳:

انگشتی عقیق پیدا کردم که صاحبش را نمی‌شناسم. آیا جایز است در نماز از آن استفاده نمایم؟ حکم شرعی اش چیست؟

پاسخ:

صاحبش را جست‌وجو کن. اگر صاحبش را نیافتی بهتر است به اندازهٔ قیمتش صدقه بدهی سپس در نماز و سایر موارد از آن استفاده کنی.

پرسش ۱۵۴:

بچه‌ای سرراهی نزد خانواده‌ای به سن ۲۱ سالگی رسید. آیا در ازدواج کردنش و نسبت دادن او به پدر این خانواده و اطلاع دادن یا عدم اطلاع دادن موضوع به همسر آینده‌اش اشکالی وجود دارد؟ با توجه به اینکه او نماز نمی‌خواند و روزه نمی‌گیرد و از وضعیت خودش آگاه است و همین‌طور تاکنون مرتکب جرم و یا معصیتی نشده است؟

پاسخ:

سرراهی بودن به معنی حرام‌زاده بودن نیست مگر اینکه با دلیل شرعی صحیح ثابت شود و درنهایت چنین شخصی، انسان مجهول‌النسب محسوب می‌شود و پدر و نسب نامشخص دارد و جایز نیست کسی او را به خودش منسوب کند و اگر چنین کند، صحیح نیست. اگر او مؤمن باشد برادر دینی شما محسوب می‌شود و بر جامعهٔ مؤمن واجب است که با او به‌عنوان مجهول‌النسب معامله کنند نه به‌عنوان حرام‌زاده و هر که با او به‌عنوان حرام‌زاده معامله کند مرتکب گناه شده است؛ اما در مورد این شخص به‌خصوص، باید او را به نماز و روزه ترغیب نمود، و قبل از آن به ایمان و پیروی از ولیّ خدا. در خصوص همسرش، باید به مجهول‌النسب بودن او رضایت دهد. خداوند توفیق رسان است.

پرسش ۱۵۵:

امروزه در بسیاری از نقاط جهان می‌توان به روش‌های مختلف سرورهای اینترنتی را به گونه‌ای هک کرد که بدون پرداخت هزینه به صاحبش، کاربر توانایی متصل شدن به شبکه اینترنت را به دست آورد؛ به این صورت که با استفاده از یک نرم‌افزار امکان وارد شدن به شبکه با استفاده از مشخصات یکی از مشترکان فعلی مرکز امکان‌پذیر می‌باشد. این عمل اصطلاحاً هک کردن اینترنتی نامیده می‌شود. حکم شخصی که چنین عملی انجام دهد و خط مجانی به دست آورد چیست؟ با توجه به اینکه بیشتر این مراکز حکومتی نیستند و متعلق به اشخاص خاصی از عموم مردم می‌باشند.

پاسخ:

جایز نیست مگر اینکه صاحب شبکه دشمنی با ائمه و مهدیین داشته باشد؛ در این صورت مال او محترم نیست.

پرسش ۱۵۶:

اموال بسیاری از مردم سرقت کرده‌ام و برخی از کسانی که از آنها سرقت کرده‌ام را می‌شناسم. نمی‌توانم حقیقتشان را بازگردانم زیرا از یکسو ترس به زندان افتادن را دارم و از سوی دیگر توانایی انجام آن را ندارم، زیرا دستم خالی است و مالی که بتوانم با آن اموال دزدی را برگردانم ندارم. چه باید بکنم؟ می‌توانم بگویم که هر آنچه در خانه دارم از پتوها، فرش‌ها و سایر وسایل منزل

همه دزدی هستند؛ و حتی تمام مایملک من دزدی است یا با پول دزدی خریده شده است.

با سهم اموال دزدی که نزد شریکانم دارم چه کنم؟ زیرا اموالی بین من و آن‌ها بوده که همیشه نزدشان بوده است و من آن‌ها را نگرفته‌ام.

همراه شریکانم در این عمل زشت سیستم خنک‌کننده (کولر) از یکی از مساجد را دزدیدم. من از این کار کراهت داشتم و آنها مرا مجبور به سرقت کردند. می‌خواهم خودم را پاک‌کنم و دیرزمانی است که انجام این کار (زشت) قلبم را به درد آورده است.

پاسخ:

برای محقق شدن توبه حقیقی باید هر کاری که در توان داری انجام بدهی تا حق به صاحبانش بازگردد ولی بدون اینکه ضرری در آن باشد. در مورد آنچه که توانایی بازگرداندنش را نداری جز استغفار و پشیمانی کار دیگری نمی‌توانی انجام دهی و ان‌شاءالله خداوند اگر درستی توبهات را بداند، تو را می‌بخشد.

در مورد آنچه در خانه‌ات از مال حرام وجود دارد، هر آنچه را که برایت مقدور است به کسانی که از آنها دزدیده‌ای بازگردان - در صورتی که برایت ضرری نداشته باشد - و تا حد توانت هر آنچه از اموالی که در خانه‌ات است را صدقه بده؛ اما در مورد اموال سرقتی که نزد دوستان بدنهاد است، آن اموال را از آنها نگیر و آنها را موعظه کن و به یاد خدا و آخرت بینداز تا شاید خداوند توبه و بازگشت آنها را به دست تو بنویسد.

توبه

پرسش ۱۵۷:

من یک مهندس هستم و در یک شرکت آمریکایی تخصصی شهرسازی در ساخت مدارس و بیمارستان‌ها در عراق مشغول به کار و به آمریکایی‌ها خوش‌بین بودم؛ چراکه آنها ما را از حکومت صدام نجات داده بودند. من با آنها و با مهندسان‌شان حشرونشر داشتم و آنها را دوستان خودم می‌دانستم؛ اما اکنون بسیار پشیمانم که با آنها نشست و برخاست و اختلاط و سازش داشته‌ام.

اکنون پس از اینکه گفتارهای شما را خواندم که آمریکا را دجال و فتنه خوانده‌اید پرسشی دارم: آیا توبه کسانی که با آمریکایی‌ها سازش کرده و در رکاب آنها بوده‌اند مورد قبول است؟

آیا اگر آنها قبل از خروج امام علیه السلام توبه کنند، توبه‌شان پذیرفته می‌شود؟ یا اینکه امام اقدام به ریشه‌کن کردن و کشتار آنها می‌کند، حتی اگر توبه کرده باشند؟ یا به عبارت دیگر کسی که در فتنه دجال گرفتار شده باشد آیا توبه‌اش پذیرفته می‌شود؟

پاسخ:

اگر خود آمریکایی‌ها هم توبه کنند و ایمان بیاورند خداوند توبه‌شان را قبول خواهد کرد و بدان که عزیزترین خلق نزد خدا، جوان توبه‌کننده است. خداوند متعال می‌فرماید: ﴿قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِن رَّحْمَةِ اللَّهِ

إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿۱﴾ (بگو: ای بندگان من که به زیان خویش اسراف کرده‌اید، از رحمت خدا مأیوس مشوید زیرا خدا همه گناهان را می‌آمرزد؛ او آمرزنده و مهربان است). همین که شخص توبه کند و ایمان آورد و شروع به عمل در طاعت از خداوند سبحان و آنچه مورد رضای او است بنماید برایش کفایت می‌کند: ﴿وَلَلْآخِرَةُ خَيْرٌ لَّكَ مِنَ الْأُولَىٰ﴾ ﴿۲﴾ (هرآینه آخرت برای تو بهتر از دنیا است).

همیشه خدا را یاد کن که در یاد او صفا و پاکی قلب‌ها است.

﴿وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً أَوْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللَّهَ فَاسْتَغْفَرُوا لِذُنُوبِهِمْ وَمَنْ يَغْفِرِ اللَّهُ إِلَّاهُ اللَّهُ وَلَمْ يُصِرُّوا عَلَىٰ مَا فَعَلُوا وَهُمْ يَعْلَمُونَ﴾ ﴿۳﴾ (و کسانی که چون مرتکب کاری زشت شوند یا به خود ستمی کنند، خدا را یاد می‌کنند و برای گناهان خویش آمرزش می‌خواهند و کیست جز خدا که گناهان را بیامرزد؟ و چون (به زشتی گناه) آگاه‌اند در آنچه می‌کردند پای نفرزند).

پرسش ۱۵۸:

(من...) سؤالم این است که آیا گناهی مرتکب شده‌ام؟ آیا خداوند مرا به خاطر چنین چیزی مؤاخذه می‌کند؟ من همیشه نگران و مضطرب هستم و گریه رهایم نمی‌کند. از شما چشم یاری دارم. می‌خواهم به آرامش برسم حتی اگر

۱- زمر: ۵۳.

۲- ضحی: ۴.

۳- آل عمران: ۱۳۵.

به اندازه یک روز باشد. تقاضا دارم پاسخ مرا به تأخیر نیندازید.

پاسخ:

لا حول ولا قوة إلا بالله العلی العظيم و به نستعین.

خداوند سبحان بخشاینده گناهان و پوشاننده عیبها است. او گناهان استغفار کنندگان توبه کننده را می بخشاید تا فرشتگان نویسنده را به آنچه نوشته اند فراموشی دهد و حتی زمینی که توبه کننده بر روی آن معصیت کرده است را نیز فراموشی می دهد. اگر شما (زن) گناهکار باشی، خداوند توبه توبه کنندگان را می پذیرد و استغفار کنندگان را می آمرزد و حتی محبوب ترین خلق در نظر خدا، جوان توبه کننده از گناهش است؛ اما اگر از توبه کنندگان نباشی، خداوند ظالمین و مظلومین را جزا می دهد، به خاطر ظلمی که کرده و به خاطر ظلمی که بر او واقع شده است. ترس از اینکه خداوند تو را نبخشاید و از ذکر خدا غافل مشو. شیطان تو را فریب ندهد و تو را به راههای تاریک و دور از اطاعت خدا مانند خودکشی یا هر آنچه خدا از آن راضی نباشد نبرد و بدان که فقط با یاد خدا قلبها به اطمینان می رسند.

پرسش ۱۵۹:

من بنده ای هستم که در جوانی گناهان زیادی مرتکب شده ام و شیطان - که لعنت خدا بر او باد- بر من مسلط بود. این نفس حقیر وقتی که ۱۴ ساله بودم خطایی با زنی انجام داد. بعد از آن بارها از آن زن عذرخواهی کردم ولی او

پوزش مرا نپذیرفت. بابت آنچه از من سرزده بود از او خواستم ذمه‌ام را بری کند ولی او زیر بار نرفت و تا همین لحظه به عذاب وجدان گرفتارم.

پاسخ:

خدای متعال در مورد گناهان می‌فرماید: ﴿وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً أَوْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللَّهَ فَاسْتَغْفَرُوا لِذُنُوبِهِمْ وَمَنْ يَغْفِرِ اللَّهُ لَهُ لَنْ يَصِرُوا عَلَىٰ مَا فَعَلُوا وَهُمْ يَعْلَمُونَ﴾^(۱) (و کسانی که چون مرتکب کاری زشت شوند یا به خود ستمی کنند، خدا را یاد می‌کنند و برای گناهان خویش آمرزش می‌خواهند و کیست جز خدا که گناهان را ببامرزد؟ و چون (به زشتی گناه) آگاه‌اند در آنچه می‌کردند پای نرفشند).

و نیز می‌فرماید: ﴿قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ﴾^(۲) (بگو: ای بندگان من که به زیان خویش اسراف کرده‌اید، از رحمت خدا مأیوس مشوید زیرا خدا همه گناهان را می‌آمرزد؛ او آمرزنده و مهربان است).

به خداوند متوسل شو تا گناهت را ببامرزد و با رحمتش بر تو منت نهد. همچنین دعای امام زین‌العابدین در روز دوشنبه را بخوان. این دعا را بعد از نماز شب و بعد از نماز صبح قرائت کن:

(الهی أسألك أن تتحمل عني كل دين في رقبتى لعبد من عبيدك، وأن تبعثنى يوم القيامة وليس لأحد من عبيدك في رقبتى دين أو مظلمة يطالبني

۱- آل عمران: ۱۳۵.

۲- زمر: ۵۳.

بها حتی ألقاک وأنت راض عنی، یا رؤوف یا رحیم یا جواد یا کریم اغفر لی ذنوبی کلها جمیعاً بجدک و کرمک، یا الله یا رحمن یا رحیم اغفر لی الذنب العظیم إنه لا یغفر الذنب العظیم إلا العظیم، یا عظیم ما لی إله غیرک فادعوه ولا شریک لک فارجوہ صل علی محمد و آل محمد و خلصنی مما أنا فیہ و مما أخاف و أحذر بلطفک الخفی)

(بارالها! از تو درخواست می‌نمایم مرا از تمام دیونی که از بندگانت برگردنم است، رها نمایی و مرا در حالی روز قیامت مبعوث نمایی که از سوی هیچ‌یک از بندگانت دین یا شکایتی برگردنم نباشد که از من مطالبه‌اش نماید تا تو را ملاقات کنم درحالی که از من راضی و خوشنود باشی. ای رؤوف، ای رحیم، ای بخشاینده، ای کریم، با جود و کرمت تمامی گناهان مرا ببخش و بیامرز. ای الله، ای رحمان، ای رحیم! گناه بزرگ مرا ببخش و بیامرز که گناه بزرگ را جز بزرگ نمی‌بخشاید. ای عظیم، خدایی جز تو ندارم که بخوانمش و هیچ شریکی نداری که از او چشم امید داشته باشم. بر محمد و آل محمد درود و صلوات فرست و به لطف پنهانت مرا از آنچه در آن هستم و از آنچه می‌ترسم و پرهیز می‌نمایم خلاص فرما!)

* * *

این آخرین مطلبی است که از پاسخ‌های فقهی متفرقه امام احمد الحسن علیه السلام در این مجلد گردآوری کرده‌ام. از خداوند سبحان مسئلت دارم که او را در

زمینش تمکین دهد و او را نصرتی شکست‌ناپذیر عطا فرماید و بندگان مؤمنش را
از او بهره‌مند گرداند!

والحمد لله رب العالمین و صلی الله علی محمد و آل محمد الاثمه و المهذبین و
سلم تسلیما کثیرا.

۱۵ شوال ۱۴۳۲ ه^(۱)